

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 AUGUST – RUGPJŪČIO 12, Nr. 30

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

NUSIKALSTAMUMAS NAIKINA
NEPRIKLAUSOMYBĘ

Dr. Jonas Jasaitis

(Tęsinys. Pradžia – 28 nr.)

"TARPININKAI"

Augina ūkininkas galvijų pulkelį. Tikisi rudenį šiek tiek pelno turėti. Vieną pavakarę jį aplanko nelaukti svečiai. Trys jauni vyrai žada visus galvijus iš karto – urmu – nupirkti. Bet kainą siūlo labai prastą. Ūkininkas nesutinka. Tačiau po kurio laiko jis įsitiškina, kad pats savo užauginto gero neparduos. Jam "tiesiai šviesiai" sakoma, kad "šios rūšies prekėmis jau visi sandėliai užversti". Per kiauras dienas stovėti turguje jis negali: darbai namuose laukia. Mėsos perdirdimo įmonių atstovai įrodinėja, kad tokią prekybą turguose reikia visai uždrausti. Tai esą labai nehygieniška: gyventojai gali apsikrėsti užkrečiamomis ligomis. Privatūs mėsos pardavėjai kenkia valstybei, nes nemoka "pridedamosios vertės" mokesčio" ir t.t. Suprantama, kam jiems reikalingi konkurentai, kurie mėsytę parduoda žemesnėmis kainomis.

Kai po kurio laiko vėl tie patys arba kiti siūlytojai pasirodo, žmogus jau tampa sukalbamesniu. Tik jam labai skaudu, kad žemės ūkiu nuo seno garsėjusioje Lietuvoje maisto produktų kainos tokios aukštos ir vis pastoviai kylančios, o ūkininkui perkirkiai moka aplaižytus centus. Visos parduotuvės užverstos užsieninės gamybos šlamštu, kurio, tarp mūsų kalbant, tose šalyse jau niekas nebeperka. Bet Lietuvos valdžiukė jam labai palanki. Gal ji tik taip "ėjimą į Europą" tesupranta?

Kas rytą tempia močiutė į dar nuo kolchozo laikų išlikusį "pieno surinkimo punktą" po pilną bidonėlį. Net sau sriubą balindama, gerokai taupo. Ir niekaip ji negali suprasti, kodėl parduotuvėje visi pieno produktai – nežmoniškai brangūs. Už ką tik primelžto pienelio litrą ji gauna vos po 40-42 centus, o parduotuvėje už melsvą "vandenpienį" penkeriopai lupa...

Vos vos kruta įmonėlė. Žmonės iš darbo atleidžia. O prie jos net kelios UAB (uždaro akcinės bendrovės) klesti, nors jos tik kažkokius popierius vartaloja. Kodėl net miestų namams šildyti kuras perkamas ne tiesiai iš jį gaminančių, o per tarpininkus? Iš kur atsirado tos vi-

sokios "Degos", "N kompanija ir partneriai", "Tarptautiniai ryšiai", "Konsultacinė įmonė" ir t.t.? Visai suprantama, kad kai kada reikia ir konsultantų bei supirkėjų-išsiuntėjų. Tačiau kodėl jų tiek daug? O gal tai ne kas kita, kaip parasčiausi parazitai?

Kai prasidėjo privatizacija, netrukus paaiškėjo, kad eilinis žmogus, net ir pakankamai pinigų turėdamas, kažkodėl negali įsigyti viešai parduodamos kokios nors nusigyvenusios valdiškos valgyklos patalpų. Bet iš kažkur atėjo "kvadratiniai berniukai" ir be jokios eilės ar kitų formalumų tas patalpas visai pigiai įsigijo. Netrukus jas kitiems pardavė, žinoma, gerą priedą už tokį sandėrį gaudami.

Jei kas nors, apie tokį biznį iš anksto supratęs, imdavo prieštarauti, tai "kvadratiniai berniukai" žmogelį iš privatizacijos įstaigos paprasčiausiai išmesdavo į gatvę: "Dar pašnekėsi, tėvai, gausi taip, kad nieko tau neberekės"...

Kaimynas giriasi sūnumi:

– Ot, mano Romka tai bent galvą turi. Per vieną rudenį šimtą tūkstančių susižėrė. Doleriais, ne litais.

– Tai kuo jis vertėsi?

– Supirkinėjo derlių: grūdus ir bulves, mėsą ir kailius. Tik gaila, kad tai, ką uždirbo, su "kompanija" dalintis turėjo. Bet ir jam liko.

Įmonės, kurios sveiku protu svarstant, turėjo puikiausiai klestėti, pasirodė kažkokiai tarpininkų bendrovei priklausančios. O ši jas taip nugyveno, kad bankrotus teko paskelbti. Paskui tas įmonės už tokią menką kainą pardavė, jog atsistebėti negali. Dabar jau "reikia", kad užsieniečiai "investuotų", nes be jų pagalbos nebeįmanoma išsiversti. O gal tos įmonės tyčia sužlugdytos, kad iš Lietuvos rankų išslystų? Kodėl tie tarpininkai dėl jų taip varžėsi, kad net šaudė vienas kitą? Kodėl "nepelningu" bandoma pavaizduoti naftos biznį? Kodėl skolose paskendo "Lietuvos kuras"? Kodėl bankrutuoja mėsos perdirdimo kombinatai, į sunkią padėtį patenka garsieji "Utenos gėrimai", iš skolų niekaip neišlipa ne viena lengvosios pramonės (siuvimo, audimo, trikotažo ir pan.) įmonė?

1874 m. rugpjūčio 9 d. Užulėnyje, Ukmergės rajone
gimė Antanas Smetona, Vasario 16-osios akto
signataras, Lietuvos Prezidentas

Prie A.Smetonos biusto Amerikos Lietuvių kultūros archyve. Iš kairės: dr. Juozas Kriaučiūnas, Jadvyga Budrienė ir prel. Vytautas Balčiūnas

VOGTI LEIDO...
ĮSTATYMAS

Į kurią Lietuvos ūkio šaką bepažiūrėsi, atrodo, kad joje viešpatauja tik rūpesčiai ir nuolatinė bankroto baimė. Jau daug popieriaus sunaudota įrodinėjant, kad ūkis žlunga tik todėl, kad bambagysle buvo susijęs su visos buvusios imperijos ekonomine sistema, nors iš tikrųjų toks aiškinimas yra labai paviršutiniškas, primenantis paprasčiausią atsikalbinėjimą. Vienintelė ūkio pertvarkymo priemonė laikoma privatizacija, nors ir pripažįstama, kad vsai apsieiti be valstybinės nuosavybės neįmanoma.

Tačiau Lietuvoje privatizacija netrukus buvo pavadinta "prichvatizacija" (nuo rusiško žodžio "prichvatitj" – pagriebti, pasiglemžti). Didžiausi įmonių pastatai, dirbtuvės, sandėliai, garažai ir juose esantys įrenginiai pagal kažkieno pasiūlytą "metodiką" buvo įvertinti tokiomis mažomis kainomis, kokių, tikriausia, niekas nėra matęs ir niekada daugiau nebemats. Atseit, buvo suskaičiuotas jų nusidėvėjimas ir netinkamumas dabartiniam laikmečiui. Be to "atsižvelgta į rublio (talono) ir lito santykį". Toji "likutinė vertė" skatino ypač aršias pretendentų varžybas. Jose dalyvauti galėjo tik dvi grupuotės – senoji SSKP nomenklatūra (buvę įmonių vadovai bei savo įtakos nepraradę partijos šulai) ir nusikaltėlių gaujos, praturtėjusios iš reketo, kontrabandos ir kitų neteisėtų verslų.

Jeigu naujieji Lietuvos prezidento rinkimai atvertų kelią komandai, nesusijusiai

nė su viena iš šių grupių, paaiškėtų ypatingai stambūs turtiniai nusikaltimai. Atsiskleistų visokiausiais ryšiais persipynę interesai, išreikšiantys tiek nepasotinamą atvirą gobšumą, tiek ir sumaniai paslėptą kenkimą Lietuvai, ilgiems metams užplaunotas jos ūkio bėdas. Kai kurios ekonominės diversijos buvo sumanytos dar prieš atkuriant Lietuvos nepriklausomybę. Jų smaugiantį poveikį papildė revoliuciniais šūkiais nudažytos pirmųjų atkurtos Lietuvos vyriausybių ekonominės kvailystės. Ypač tai ryšku žemės ūkyje, energetikoje ir mašinų gamyboje. Užtenka priminti absurdiškas "laikinąsias administracijas", įsteigtas, likviduojant kolchozus, apsimetėlių "žaliųjų" akcijas, atvirą pramonės pertvarkymo projektų žlugdymą.

Prisidengiant ūkio atkūrimo dingstimi, nuo 1992 metų buvo paimta milžiniška paskolų suma. Tačiau kol kas niekas nesuskaičiuoja, kuri jos dalis tame ūkyje yra protingai panaudota. Niekas neranda (beje, labai jau nenoromis ir bando ieškoti), kur tie pinigai išsisklaidė. Nemaža jų perduota įvairiausioms tarpinėms grandims, "investicinėms akcinėms bendrovėms", o šios neva rėmusios atskiras įmones. Tačiau tos įmonės jau likviduotos, parduotos, perduotos, suskaidytos į smulkesnes dalis. Tie žmonės, kurie neva tuos pinigus turėjo gauti, dievagojasi jų niekada nematę arba seniai šiose pareigose nebedirba, "nieko nebeatsimena", o dokumentai "dingę". Dabar niviai aiškinamasi, kas kuo pasitikėjo, ką ištiko nesėkmė,

kas nesilaikė duoto žodžio, kas ką daugiau apgavo. Kaltų, kaip ir sovietiniais laikais, nėra. Dingo šimtų tūkstančių žmonių investiciniai čekiai, kurie, atseit, turėjo padėti jiems "tapti privatizuojamo turto savininkais – "kapitalistais". Nei čekių, nei dividendų. Tik kai kurie likviduotų investicinių bendrovių vadukai jau tapo stambaus turto savininkais.

Labiausiai keista, kad net pačios aukščiausios valstybės valdymo institucijos sudarė sąlygas neteisėtam turto pasisavinimui. Baigiantis LDDP viešpatavimo laikotarpiui, jų pagrindiniai varžovai – konservatoriai buvo išaiškinę net specialų "korupcinių įstatymų sąvadą". Tik kažkaip neteko girdėti, kad visus tokius, atsiprašant, įstatymus, laimėjusieji būtų nedelsiant panaikinę, o jų autorius ir priėmimo iniciatorius į kaltinamųjų suolą bent pradėję sodinti.

Patys sunkiausi turtiniai nusikaltimai padaryti per bankų sistemą. "Tauro" banko savininko Genadijaus Konopliovo šūvis sau į smilkinį tik paskatino galų gale pradėti tirti siaubingas Lietuvos piliečių masinio apiplėšimo ir iš užsienio prisiskolintų pinigų iššvaistymo aferas. Per keletą metų Lietuva įvelta į tokias skolas, kokių ji niekada nėra turėjusi. Vien procentai už tas paskolas yra nepakeliamai sunkus akmuo ant kaklo jos nepriklausomybei. Kada tauta pajėgs šį akmenį nusimesti? Kelios kartos bus priverstos kioti politikierius, nesugebėjusius sulaikyti izdo vagių?

Girdėta iš Vilniaus

• TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA VILNIUJE.

Lietuvos ir Lenkijos vadovų rengiamoje konferencijoje ketina dalyvauti Latvijos, Estijos, Suomijos, Ukrainos ir Gudijos (Baltarusijos) prezidentai bei Rusijos premjeras. Tautų sambūviui skirtoje konferencijoje dalyvaus Nobelio premijos laureatas Česlovas Milošas, buvęs Vokietijos užsienio reikalų ministras Dytrichas Genšeris, Europos Tarybos Parlamentinės asamblėjos pirmininkė Leni Fišer, Danijos užsienio reikalų ministras Nilsas Petersenas, Niujorko Rytų-Vakarų instituto direktorius Džonas Mrozas ir kt.

• **TOMAS ŠERNAS PERSPĖJA.** Buvęs muitininkas Tomas Šernas, vienintelis likęs gyvas per Medininkų pasienio posto užpuolimą prieš šešerius metus, "Lietuvos ryte" rašo abejojant, ar kas nors priminė įtakingiausiajam Rusijos dvasininkui Aleksijui II apie Medininkų aukų žudikus, gyvenančius Rusijoje. "Svarbiau, žinoma, palikti gerą įspūdį apie Marijos žemę. Rugsėjo mėnesį į Lietuvą atvyksiančiam Rusijos premjerui V. Černomyrdinui turbūt irgi niekas nieko nepasakys: negalima pagal oficialų vizito protokolą".

• **KONFLIKTAS PASIENYJE.** Vykstant rytinės Lietuvos sienos su Baltarusija ženklinimo darbams, Švenčionių rajone Baltarusijos pasieniečiai savavališkai užgrobė beveik 50 ha Lietuvos teritorijos.

• **ŽMOGUS SU PERSODINTA ŠIRDIMI STATOSI NAMA.** 49-erių metų alytiškis Januaras Matutis, kuriam praėjusių metų lapkričio pradžioje buvo atlikta širdies persodinimo operacija, jaučiasi gerai ir dirba prie savo namo statybos. J. Matutis kiekvieną mėnesį lankosi Santariškių ligoninėje. Medikų išvados – geros, tačiau vaistus reikia vartoti kasdien.

• **LIETUVOS SPORTININKĖ – TREČIA PASAULYJE.** Atėnuose (Graikijoje) Remigijos Nazarovienės garbei pakelta Lietuvos vėliava. Vilniėtė laimėjo pasaulio lengvosios atletikos čempionato septynkovės bronzos medalį

• **TURIZMAS IR POILSIS – RUSIŠKAI.** Šią vasarą kur kas dažniau Palangoje gali išgirsti kalbant ir dainuojant rusiškai. Dukart per savaitę į Sankt Peterburgą atvykstantys ir išvykstantys lėktuvai dažniausiai būna pilni. Iš naujo Palangą "atranda" ir maskviečiai. Didelio vakariečių turistų srauto nesulaukta. Nepastovus oras ir dažnai gana abejotinas aptarnavimas daro savo. Kartu su druskininkiečiais tariamasi atidaryti bendrą turizmo informacijos centrą Sankt Peterburge. Manoma, jog centras būtų ir tarpininkas tarp Lietuvos poilsio paslaugas siūlančių įmonių bei Rusijos firmų.

• **VERSLAS.** Per šių metų pirmąjį pusmetį, nebegalėdamos tęsti pradėtos veiklos, likvidavosi 3,320 Lietuvoje registruotų įmonių. Sparčiausiai nyko individualios įmonės – jų šiemet likviduota 2,911. Nuo metų pradžios likvidavosi ir 237 uždarytų akcinių bendrovių bei 13 užsienio įmonių filialų. Verslininkų įsitikinimu, įmonės priverčiamos likviduotis, nes joms užversta mokesčių našta yra nepakeliama. Nors Vyriausybė savo programoje žadėjo sumažinti mokesčius, kad jie neviršytų 50 ct nuo kiekvieno uždirbto lito, dabar, jų skaičiavimu, mažosios įmonės sumoka apie 80% savo uždario.

• **NUOSTOLIAI.** Kojines gaminanti akcinė bendrovė "Silva" per praėjusį pusmetį patyrė 759 tūkstančius litų nuostolio, todėl iki metų pabaigos ruošiamasi atleisti 220 kojinių fabriko darbininkų. Rusiškais įrenginiais gaminamos "Silvos" kojinių perkamos tik Rusijoje, kuri rinkas yra užtvėrusi muitais. Su ja prekiaujant, ilgam užšaldomos apyvartinės lėšos.

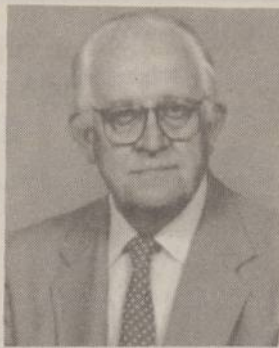
• **PASKOLA.** JAV investicijų bankas "J.P.Morgan Securities Ltd" laimėjo konkursą teikti Lietuvai 100 milijonų JAV dolerių paskolą. Jo pasiūlyta metinė palūkanų norma – 0,45 proc. Paskolos trukmė – treji metai.

• **ŽUVO AKADEMIKAS A. ŽUKAUSKAS.** Rugpjūčio 2 d. pravažiuojantis automobilis partrenkė ir mirtinai sužalojo žymų mokslininką ir visuomenės veikėją, ilgametį Lietuvos mokslų akademijos viceprezidentą Algirdą Žukauską. Nelaimė įvyko Molėtų rajone, Tokiejų-Šnieriškių kelio 16-ame kilometre. Dėl šio nusikaltimo sulaikytas įtariamas asmuo – niekur nedirbantis 29 metų vyras.

• **MOON'O PASEKĖJAI LIETUVOJE.** Suvienijimo bažnyčia, kurios "dvasinis vadas" yra 77 metų korėjietis Su Myung Moon, ėmė burti šalininkus tarp Lietuvos rašytojų. Birželio mėnesį Vašingtone buvo organizuota pasaulio rašytojų konferencija "Vakarų literatūros perspektyvos XXI amžiuje". Tarp 400 delegatų iš 110 valstybių joje dalyvavo ir Lietuvos rašytojai – Vytautė Žilinskaitė, Sigitas Geda ir Rimantas Vanagas bei Vilniaus pedagoginio universiteto profesorius, munistinės etikos vadovėlio "Mano pasaulis ir aš" autorius Bronislovas Bitinas su žmona. Po šio renginio buvo įkurta Literatūrinė federacija už taiką pasaulyje, tapusi dar viena visuomenine organizacija Suvienijimo bažnyčios idėjoms skleisti. Federacijos atstovu Lietuvoje tapo S. Geda.

Iš visur – apie viską

NAUJI ĮSTATYMAI

Algirdas Pužauskas

Liepos mėnesį posėdžiavęs JAV Kongresas, kuriame vyrauja respublikonai, ir prezidentas Bill Clinton susitarė dėl valstybės biudžeto. Tai buvo sunkiose derybose laimėtas kompromisas. Numatoma, jog iki 2002 metų valstybės išlaidos neviršys pajamų. Bus bandoma sumažinti pajamų mokesčius ir teikti pagalbą šeimoms, turinčioms besimokančių (tarp jų ir studijuojančių aukštosiose mokyklose) vaikų. Apie šį biudžeto planą pranešė Kongreso respublikonų vadovai ir prezidentas.

Kritikai kalba, kad sunkiausias problemos, tokios, kaip senų žmonių sveikatos apdrauda "Medicare" ir socialinio draudimo pensijų klausimas, paliekamos ateinančioms metams. Kiti pabrėžia, kad biudžete matomas

federalinės valdžios dosnumas yra pagrįstas "žydinčia" ekonomika. Valstybės išdava gavo daugiau nenumatytų pajamų iš mokesčių, nes padaugėjo dirbančių žmonių. Infliacijos beveik nėra, o tarptautinė prekyba duoda pelną.

Kai kurie Kongreso nariai nurodė, kad šio Kongreso nutarimus valstybės gyventojai pradės pajusti tik per penktuosius kelis ateinančio penkmečio metus, kai jau kiti žmonės sėdės Kongrese ir Baltuosiuose Rūmuose. Tada teks susiveržti diržus ir taupyti arba griebtis nemalonių priemonių.

Atstovų Rūmai priėmė naujo biudžeto planą 346-85 balsais. Tuo pačiu metu į Las Vegas suvažiavę valstijų gubernatoriai daug kalbėjo apie federalinės vyriausybės planus perleisti valstijoms neturtingų amerikiečių šelpimą, skiriant tam reikalui reikalingas lėšas valstijoms iš centrinio iždo.

Pernai buvo priimtas įstatymas, kuris numato reformuoti šalpos sistemą. Lėšų ir įvairių lengvatų dalinimas buvo smarkiai apribotas, tačiau dabartiniame biudžeto

plane tie suvaržymai vėl atšaukiami. Prezidentas savo pareiškime pabrėžė, kad naujasis biudžetas ir naujasis mokesčių įstatymas nukreipia dėmesį nuo senų amerikiečių į vaikus ir jaunimą. Šeimos, turinčios vaikų iki 16 metų, gaus mokesčių lengvatas – po 500 dolerių už vaiką. Po 1,500 dolerių mokesčių nuolaidas per metus gaus šeimos, kuriose yra kolegijų arba universitetų studentai. Tuo tarpu per penkerius metus "Medicare" išlaidų augimas bus apkarpytas net 115 milijardų dolerių. Senate buvo siūloma pensijas pradėti mokėti nuo 67 metų amžiaus ir priversti turtingesnius pensininkus daugiau mokėti už medicinos patarnavimus. Tačiau šis klausimas paliktas ateičiai, nes politikai vengia užkabinti politiškai susipratusių senelius, kurie beveik visi balsuoja ir neužmiršta "nubausti" jiems prasižengusius politikus. Šiuo metu pensininkai už vizitus pas gydytojus ir medicinos patarnavimus kas mėnesį moka po 43.80 dol. Numatyta iki 2002 metų tą mokestį padidinti iki 65 dol. per mėnesį.

ŠKOTIJA TURĖS SAVO PARLAMENTĄ

Liepos 24 d. Britanijos darbiečių vyriausybė paskelbė Britanijos vyriausybės galių sumažinimo planą. Rugsėjo 11 d. organizuojamas Škotijos gyventojų referendumas, kuriame jie pasisakys, ar pageidauja savo tautinio parlamento. Britanija pasiryžusi perleisti škotams patiems tvarkyti daugybę svarbių reikalų: sveikatos, švietimo, vietinės valdžios (savivaldybių), įstatymų priežiūros, teisėtvarkos, transporto klausimus. Škotija turėtų išsirinkti 129 narių parlamentą, kuris tvarkytų dabar Britanijos škotams skiriamas lėšas – 14 milijardų svarų (apie 23 milijardus dolerių). Britanijos vyriausybės atsa-

komybėje liktų konstituciniai klausimai, gynyba, užsienio politika, socialinis draudimas, mokesčių, biznio bendrovių reguliavimo ir kiti ekonomikos reikalai.

Britanijos spauda nevienodai sutiko šį Škotijos galios padidinimo siūlymą. Vieni klausia, kur dabar dės Škotijos 72 delegatai, kurie išrinkti į Britanijos parlamentą. Teks keisti įstatymus, kuriais prie vyriausybės buvo įsteigta Škotijos įstaiga. Vyriausybė į visus klausimus atsako, kad ateityje, kai jau veiks Škotijos parlamentas, visi neaiškūs klausimai pamažu bus išspręsti.

Panašūs pasiūlymai plėsti savivaldą taikomi ir

mažesnei Valijos (Velso) tautai. Valai irgi turės išsirinkti savo tautinę asamblėją iš 60 žmonių, kuri tvarkys tik jiems svarbius klausimus.

Britanijos vyriausybė susitarė su spauda ir radijo bei televizijos stotimis, kad prieš škotų ir valų referendumus nebus leidžiama agituoti už "taip" arba "ne". Balsuotojams bus leidžiama ramiai apsispręsti, ar jie pageidauja toliau būti valdomi iš Londono Westminster rūmų. Kai kurie anglai tvirtina, kad Škotijai skiriamos valdžios lėšos šiuo metu yra didesnės negu proporcingai tenka mokesčių mokėtojams – anglams. Ar škotai nepasigės tų lėšų?

Keliais sakiniiais

• Jau seniai Izraelio santykiai su Palestinos valdymo organizacija nebuvo tokie blogi. Du Palestinos Hamas grupuotės savižudžiai susisprogdino pilnoje žmonių Jeruzalės miesto turgavietėje. Žuvo 15 asmenų, daugiau kaip 100 sužeista.

JAV vyriausybė spau-

džia abi puses tęsti pasitarimus dėl taikos. Palestiniečiai reikalauja paleisti iš kalėjimo Hamas grupės vadus ir sustabdyti Rytinėje Jeruzalėje vykdomą naujų butų žydams statybą. Prezidentas B. Clinton telefonu pareiškė Izraelio premjerui užuojautą dėl šio barbariško savižudžių žygio.

Tačiau jau kitą dieną Niujorke buvo išaiškintas sąmokslas, kurio tikslas – susprogdinti požeminį traukinį. Suminti du asmenys, turėję galingą bombą.

• Jungtinių Tautų Saugumo Taryba vienbalsiai pratęsė savo taikos priežiūros (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirmą klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

NUOTRAUKA

(Skiriu gandų skleidėjams, kuriems "užkliuvo"
nuotrauka, esanti liepos 29 d. nr., 8 psl.)

*Plyšauja Klyvlende vienas tautietis:
"Ponai, mums laikas pradėti vėl rietis!
Argi nematėte ir negirdėjot –
Tuos raudonuosius į "Dirvą" įdėjo!"*

*"Kur raudonieji? – nustebus truputį
Prie naujo laikraščio lenkias močiutė.
"Tau atsipeikėt, reikėtų, broleli,
Čia – mūsų Viktoras, o čia – Kazelis.*

*Tarp Seimo narių – mūsų bendruomenės vadas
Pasaulio Lietuvių seime atsiradęs.
Du – iš Amerikos, du – Lietuvos,
Tai ko gi čia trypcioji, lyg be galvos?*

*Kur raudonuosius tu "Dirvoj" matai,
Ko taip triukšmauji, ko rėki piktai?"
Betgi tautietis jai rodo pirštu:
"Į šitą baisybę tik žvilgtelėk tu!"*

*Argi tą šnipę, tą ka-gė-bistę,
Kada tikėjai "Dirvoj" išvysti?
Anas nabašniką gerbiama šmeižia
Ir raudoniesiems puspadžius laižo!!!*

*Į kieno glėbį "Viltis" pakliuvo?
Dabar jau galas: "Dirva" pražuvo!
Visi – išdavikai, visi jie – sribai,
Jeigu tylėsite, bus jums blogai!"*

*Šaukia tautietis ir kumščiais mosuoja,
Jau ir pavargo, bet vis nesustoja.
"Juk pats jau nebetiki savo šneka", –
Traukias močiutė, numojus ranka.*

*"Ką esi gero, vertingo padaręs:
Kas dirba – pagyręs, ką skriaudžia – užtaręs?
Nejaugi tik tiek ir išmokai, žmogeli,
Vien "priešų" ieškoti per visą amželį.*

*Užuot tik "blogybes" kitų vis skaičiavęs,
Namo jau keliauki, nesikarščiavęs.
Visų mūsų darbus mato Teisėjas
Visų mūsų nuodėmių jis – Atpirkėjas..."*

*Taip atsisveikinus pikta tautietį,
Skuba močiutė, nes reikia skubėti:
Vaikaičiams skaitys ji apie šventą Oną
ir tropinius nuotykius Dunduro Jono.*

*Dėkos ji Juškėnui, Vijeikiui ir Žygui,
kad žadina dvasią lietuvio – karžygio.
Ir morkų pyragą iškepus redaktoriui,
Linkės atsipūsti, nedirbti "kaip traktoriui".*

NEAPGALVOTA PRIVATIZACIJA IR JOS PAVOJAI

Juozas Žygas

Atrodo, kad dabartinė valdžia, o ypač jos vadovas G. Vagnorius dar nedaug tepasimokė. Jo vadovaujama antroji vyriausybė pradėjo neapgalvotą kolektyvinių ūkių išdraskymą ir net viešųjų sanitarinių įrengimų, kuriuos Vakaruose vadina tualetais, privatizaciją. Todėl jo pavarde provincijoje net buvo pavojinga minėti.

Prezidentas R. Nixon, nors ir buvo vadinamas tefloniniu prezidentu, kadangi prie jo niekas "nelipo", bet turėjo pasitraukti, kai Watergate "prilipo". Nemanyčiau, kad ir G. Vagnorius būtų tefloninis!

Lietuva, skubėdama į Europos Sąjungą ir NATO patekti, kiekvieno vakariečio kiekvieną užgaidą net neapgalvotai stengiasi patenkinti. Nereikėtų užmiršti, kad Vakarų Europos valstybėse apie 40% ūkio nėra privatizuota. O dabar Lietuvoje jau kalbama apie naują privatizaciją, kuri valstybės nuosavybėje beveik nieko nebepaliks. Net strateginiais vadinamus objektus numatoma privatizuoti. Jų tarpe minimi: geležinkeliai, keleivinės oro linijos, oro uostai, Klaipėdos jūrų uostas, "Lietuvos jūrų laivininkystė", "Mažeikių nafta" ir daug kitų objektų. Be to,

minimas sąrašas gana pastoviai keičiamas.

Amerikoje geležinkeliai ir lėktuvų kompanijos yra privačios, tačiau didieji oro uostai ir laivų uostai yra municipaliniai (savivaldybių). Čikagoje yra trys didieji oro uostai ir visi jie priklauso Čikagos savivaldybei. O aplinkui ją yra keletas mažų privačių oro uostukų.

Kyla ir kitas klausimas. Iš kur dabartinėje Lietuvoje galėtų būti tiek legaliai uždirbtų pinigų, kad tokius didelius objektus galėtų nupirkti? Atrodo, kad tokia privatizacija taptų dar vienu būdu, kaip "nešvarius" arba "degančius" pinigus legalizuoti. Kur dabar dingio tie, kurie prieš 5-etą metų rėkė, kad "Lietuvėlės neišpirktų"?

Tuomet buvo kalbama tik apie žemės sklypus įmonėms statyti arba įmonėms bei jų sklypams pirkti. Dabar jau kalbama ne apie įmonėles, bet apie strateginius objektus, kuriuos privatizuojant numatoma ir užsienio kapitalą įtraukti.

Manychiau, jog privatizuojant strateginius objektus, turėtų būti nustatyta, kad bendras užsienio kapitalo kiekis neviršytų vieno trečdaliao visos sumos. Būtina, kad savininkai tų įmonių veiklos negalėtų pakreipti kitai valstybei naudinga linkme. Būtų idealu, kad įmonės, kurios yra gyvybiškai kraštui reikalingos, užsienio kapitalo visai neturėtų. Taip pat svarbu, kad jose liktų ir valstybinio kapitalo, kuris teigiamai veiktų įmonę, dalis. Įvairūs

privatizavimo planai kenkia veiklai tokių įmonių, kurios gerai dirba, uždirba Vakarų valiutos ir duoda valstybei pelną.

Neseniai jau esu minėjęs "Lietuvos jūrų laivininkystę", kuri yra stambiausia laivininkystės bendrovė. Pagal pasenusius ir nevykusius įstatymus, valstybinės įmonės (jos akcijas turi ir darbininkai), privalo mokėti ne mažiau kaip 7% dividendų. Tuo tarpu "General electric" – viena iš didžiausių Amerikos kompanijų (jos akcijų esu turėjęs), niekuomet nemokėdavo daugiau kaip 3%. Akcijos pirkėjus patraukia ne dividendais, bet kainų kilimu. Dabar, jei "Lietuvos jūrų laivininkystė" iš gauto 52 mln. litų pelno išmokės 7% dividendų ir gal apie 50% mokesčių, tai iš likusios pelno dalies tegalės tik vieną naują vidutinio dydžio laivą įsigyti. O norėdama tik išsilaikyti iš savo apie 50 laivų turinčio laivyno, bendrovė kasmet privalo nors 3 laivus pakeisti naujais.

Jau teko įsitikinti, kad ne visi skaitytojai žino, apie kurią Lietuvos laivyną kalbama. Esą vienu atveju rašau apie laivus, duodančius pelną, o kitu atveju – apie prarastus laivus. Bet prarasti laivai pelno nebedaro! Tad noriu dar kartą paaiškinti, kad Lietuva turėjo du laivynus – žvejybos ir prekybos. Toliomosios žvejybos laivynas yra prarastas. O prekybos laivynas nežus, jeigu pati Lietuvos vyriausybė jo nesunaikins!

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

parodytas ir Pol Potas.

• Naujasis Albanijos prezidentas Mejdani prisaikdino 21 ministrą. Šios ceremonijos metu geriant šampaną, gatvėse girdėjosi šūviai. Albanijoje nuo kovo mėnesio dėl įvairių smurto veiksmų jau žuvo 1,800 žmonių.

• Rusijos dujų bendrovė "Gazprom" paskelbė, kad Ukrainai bus sumažintas dujų tiekimas, nes ji jau seniai nieko už dujas nemoka. (Kiek Rusija skolinga Ukrainai, šiuo metu neprispažina. - red.)

• Biznio pasaulio žurnalas "Fortune 500" paskelbė, jog pasaulyje didžiausios biznio bendrovės 1996 m. buvo amerikiečių "General Motors" ir "Ford", pardavusios tais metais savo gaminių atitinkamai už 168 milijardus ir 147 milijardus dolerių. Iš 15 didžiausių pasaulio bend-

rovių tik viena nepriklausė nei amerikiečiams, nei japonams. Tai šeštąją vietą užėmusi olandų "Royal Dutch-Shell" naftos bendrovė. Pagal didžiausią 1996 m. gautą pelną 31 bendrovė iš 50 priklauso amerikiečiams. Pirmoji buvo minėta "Shell", antra – amerikiečių "Exxon" ir trečia – "General Electric".

• Potvyniai Lenkijoje sukėlė politinę krizę. Lenkų premjeras Cimoševič smarkiai kritikuojamas už tai, kad jis išdrįso pasakyti, jog potvynis yra pamoka lenkams, įrodanti, kad reikia turėti privačią apdraudą. Katalikiška radijo stotis pareiškė, jog potvynis yra Dievo bausmė lenkams, kad išsirinko tokią kvailą vyriausybę.

• Serbijos parlamento ir prezidento rinkimai įvyks rugsėjo 21 d.

Ten, kur žydi poezijos sodai

Ką tik aplankėme poetą Balį Auginą. Lieknas ir tiesus, niekada nenusimenantis ir, kaip sakoma, neieškantis žodžio kišenėje. Toks, sako, jis visada buvo. Toks yra ir šiandien. Bet juk šiomet, rugpjūčio septynioliktąją, niekada nepailstanti amžinojo laikrodžio švytuoklė, net akimirkai nestabtelėjusi, pralėks pro jo 80-ojo gimtadienio sukaktį. Tik mes tą dieną kelkime telefono ragelį arba pabeldę į jo namų duris, ištarkime:

– Sveikiname Jus, Baly, tokios gražios sukakties proga. Sveikatos Jums ir ... naujų eilėraščių!

Sklaidau prieš 18 metų vos 400 egzempliorių tiražu išleistą nuostabią poezijos knygą "Giesmės žydėjimo metas". Kas kitas, išvydęs ankstų pavasarį prasiskleidusius žiedus, galėjo taip pasakyti:

Po žydinčiu
Pavasario baldakimu -
Vienuolikos
Vienuolių tulpių
Nekaltybė,
Žėrėdama raudonais abitais,
Žiedų procesiją apakina - -
("Vienuolika tulpių")

Reikia turėti dieviškąją talento dovaną, kad galėtum taip atvaizduoti Joninių naktį:

Lūžtant
Dvyliktam dūžiui,
Laikrodį atveda
Vidurnaktį -
Žvaigždėtą burtininką -
Nakties arenon.
[mėnesieną,
Kvepiančiom baltsparnėm
Peteliškėm,
Išskrenda jazminai - -
Ir nakties rankų
Apkabintos,
Po mano langu
Šnabžda nostalgijos gėlės - -
("Apžavų naktis")

Ne viename Balio Augino eilėraštyje tai šen, tai ten šmėkšteli toli likusios gimtinės spindulėliai, skambteli nostalgijos užgautos jo mylimo smuiko stygos. Kaip ir dauguma atvykėlių, sunkiai pelnydamas duoną, jis skyrė

poezijai savo vakarus ir naktis. Tada atminties gelmėse vėl atsiverdavo jaunystės išpūdžiai, mokslo dienos Šiaulių gimnazijoje, iškylos po jų apylinkes, pačių artimiausių žmonių paveikslai: *Ir eidamas miesto gatvėmis Randu pamestą pasaką - Menu žalsvamarškinį mišką. Grojantį karklo birbynėm Salduvės kalno pauunksmėj.*

Žiūrėk: ir žemė žvelgia
Mano motinos akių
Žibuoklėmis!

("Radyns")

Atrodo, jau ir tos vienos knygos užtektų, kad pajustum, į kokius nuostabius poezijos sodus mus pakvietė visada kuklus, besidžiaugiantis kiekvienu gražiu savo gimtinės žingsniu ir besisielojantis dėl jos nesėkmių, Balys Auginas. Daugiau kaip 60 metų jis puoselėja šiuos sodus, dabina juos vis naujais, niekieno kito iki šiol neatrastais žiedais.

Kai prieš penketą dešimtmečių Cleveland, OH įsikūrė nemažas lietuvių pabėgėlių būrys, su pasididžiumu buvo sakoma:

– Mes turime ir Lietuvos radiją.

Iš tikrųjų, 1940-44 metais buvęs Kauno radiofono pranešėju, Balys Auginas vėl lietuviškai kalbėjo per radiją. Tas pats žmogus, kuris 1941 metų birželyje paskelbė apie atkurtą nepriklausomybę. Ir

šiandien, nors praėjo daugybė metų, Cleveland'e kiekvieną sekmadienį lietuvių sveikina "Tėvynės garsai". Šią kuklią, bet tokią lietuviams brangią laidą, kuri už poros metų minės savo 50-ąją sukaktį, ilgai kūrė ir pastoviai skaitė jos pranešimus Balys Auginas.

Kas savaitę skaitytojus lanko "Dirva". Poetas Balys Auginas ir šiandien yra aktyvių jos bendradarbių gretose. Ne vienerius metus jis dirbo ir šio laikraščio redakcijoje.

Dar 1940 metais išleides lyrikos rinkinį "Pamažu vis degu", o 1956-aisiais – "Paparčio vėduoklė", B. Auginas iki šiol tebesidarbuoja po neužmatomus poezijos sodų tolius. 1992 metais išėjo jo ketvirtoji lyrikos knyga "Metaforų smuikas", o 1995-aisiais – "Kalėdų paukštė". Nauji eilėraščiai vis aplanko skaitytojus tiek čia, Amerikoje, tiek – vis dažniau – ir Tėvynėje. Puikiais jo kūrybos žiedais šiomet pasipuošė ir kasmet Lietuvoje išleidžiamo rinkinio "Poezijos pavasaris" puslapiai.

Kartu su poetu per jo gimtadienį ištarkime:

Ak, nešk mane
Širdies lizde
Giliai giliai paslėptą -
Kaip vyturį,
Kursai kasdie
Tau saulę vien čiulbės - -
("Dainos kelionė")

J.J.

TRYS MINIATIŪROS

EILĖRAŠTIS

TAI iššokus širdies kibirkštis,
Kuri padega
Sudžiūvusių žodžių žievę -
Ir ji liepsnodama
Jausmų ugnyje
Ima spindėti
Spalvingos svajonės
Vaizdais
Ir svaiginti
Lakiu minties
Vėju - - -

DESPERACIJA

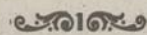
NEBĖR

Masinančių sapnų,
Ir gimusių iš ilgesio
Troškimų -
Nei mėlynų vainikų,
Supintų
Iš sapno ir svajonių - -
Tik šiurkštų
Kasdienybės
Grindinį minu,
Kol vėjas
Pėdsaką nupūs
Manų kelionių - - -

GĖLĖS ANT TAKO

MINTYS,

Kurios gimsta
Netikėtai ir staiga -
Yra tarsi gėlės,
Kurios puošia
Mūsų kasdienybės
Taką - -

VYRŲ CHARAKTERISTIKA

Vokietis vyras jaučiasi valdovu. Jo žmona kalba apie jį. O jei jis apie ją kalba, visada prideda: aš liepiu savo žmonai išvirti mano mėgiamą valgį.

Amerikietis vyras kalba tik apie savo žmoną:

– Mano žmona labai mėgsta pupeles. Ji liepia man po darbo jas išvirti. Taip ir valgome pupeles ištisą savaitę, nes ji jas mėgsta, bet tingi pati virti. O vakar žmona ir sako: "Aš matau, Džimi, kad tu dar neišmazgojai lėkščių. O jos jau savaitę stovi nešvarios. Pasistenk, vyre!" Žinote, maniškė nemėgsta lėkščių plauti!

Lietuvis:

– Turėjau savo žmonai nupirkti "minką", mat, seniai žadėjau. O vakar, kai grįžau iš darbo, ji pasirodė man su naujais "minko" kailiniukais, klausdama, ar jai tinka. Na, tai jau dabar turėsiu aš sumokėti! Taigi pasidariau nuostolio! Na, bet kaip nors išsimokėsiu! Reikės susirasti papildomą

domo darbo!

PASLAPTIS

Laikraštininkas kalbasi su cirko žvėrių tramdytoja:

– Stebiuosi, kaip tamsta – tokia lieknutė ir plonytė – pajėgi priversti klausyti liūtus ir tigrus?

– Čia ir yra visa paslaptis, – sako trenerė. – Jie laukia, kol aš pastorėsiu!

TYLOS DIPLOMATIJA

Draugė pasakoja savo artimam bičiuliui:

– Jau metai, kai mes vedę, o dar nė karto nebuvo susibarę. Jei iškyla nuomonių skirtumai ir paaiškėja, kad mano teisybė, tai vyras visad nusileidžia.

– O kaip tada, kai teisybė – vyro pusėje? – teiraujasi draugė.

– Tokio atsitikimo dar nėra buvę!

JUOKO STRĖLĖS

Kęst. Balauginas

– Ne, nesijaudink, nėra jokio pavojaus. Mes tave išgydysim – gali nerašyti testamentą!

– Tai ne testamentas! – sako vyrukas. – Tai sąrašas žmonių, kuriuos norėčiau apkančioti pirmiau, negu mane išgydysite.

PSICHIATRAS

Nervų ligų sanatorijos

direktorių aplanko pažįstamas ir klausia, kaip jam sekasi darbas.

– Labai gerai, – sako direktorius, – tik turiu vargo su vienu, kuris jau visą savaitę užsispyrusiai siūlo man pirkti šv. Petro baziliką.

– Tai sakyk jam: perku – ir bus baigtas dalykas.

– Taigi, pirkčiau, bet kad jis užsiprašo dvigubai!

LIGONIO PSICHOLOGIJA

Jauną vyrą įkando šuo. Po kelių dienų jis pasijuto blogai, pasidarė nervingas ir pradėjo karščiuoti. Jis kreipėsi į gydytoją. Šis apžiūrėjęs jam sako:

– Blogas reikalas. Tu sergi pasiutimo ligą.

Vyrukas išbalso, staiga čiupo popieriaus lakštą ir ėmė greit rašyti.

GRAŽIAI PAGERBTAS ALGIRDAS ŠILBAJORIS

Jurgis Janušaitis

Šiomet, liepos 26 d., per šv. Oną, Daytona Beach, FL., lietuvių telkinyje gyvenantis aktyvus visuomenininkas, žurnalistas Algirdas Šilbajoris atšventė savo 70-ties metų sukaktį. Jo rūpestingoji žmona Danutė šia proga į gražų "Julian's" restoraną per Algirdo gimimo dieną pakvietė didelį būrį šeimos draugų. Susirinkę svečiai sveikino sukaktuvininką, gėrėjosi jo darbais, išsakė gražiausius linkėjimus ateičiai.

Prieš pradėdant vaišes, "kaltininkas" Algirdas Šilbajoris savo ir žmonos Danutės vardu išreiškė padėką mieliems bičiuliams, taip gausiai susirinkusiems jį pagerbti. Su dideliu dėkingumu jis prisiminė visuomenininkų ir spaudos žmonių suruoštas išleistuves Niujorke, jiems išvykstant į Floridą. Algirdas pasveikino vaišėse dalyvaujančias Onas – Karašienę, Žolynienę ir savo žmonelę Danutę – Oną vardinių progą, palinkėjo joms laimės ir sėkmės. Jis prisiminė ir savo mylimos žmonos neseniai praėjusį gimtadienį. Algirdas ir Danutė – vienaamžiai.

Svečiai vaišinosi šaunia vakariene, raudonu ir baltu vynu, dalinosi prisiminimais su sukaktuvininku Algirdu. Vaišėms įpusėjus, Lietuvių

klubo pirmininkas Jonas Daugėla sukaktuvininką pasveikino ir linkėjimus išreiškė klubo ir šio telkinio bei dalyvaujančių svečių vardu. Jis trumpai prisiminė mielo Algirdo Šilbajorio turiningą ir prasmingą gyvenimą, jo jaunystės metus, paaukotus visuomeninei veiklai ir žurnalistikai.

Algirdas Šilbajoris gimė 1927 m. liepos 26 d., Kretinijoje. Ten jis baigė pradinę mokyklą ir lankė gimnaziją. Bet karo audros pakeitė jo gyvenimą, išbloškė vos septynioliką metų teturintį Algirdą su broliu į tremtį. Po karo jis gyveno Augsburgio lietuvių stovykloje, čia baigė gimnaziją ir Mainzo universitete studijavo žurnalistiką.

1949 m. A. Šilbajoris atvyko į Ameriką, kurioje 1950 metais vedė dar gimnazijoje pamiltą gražią bendrąklasę Danutę Galinytę, sukūrė gražią lietuvišką šeimą, išaugino du sūnus ir dabar džiaugiasi penkiais vaikais.

Pačioje jaunystėje jis pasirinko visuomenininko kelią. Dar pabėgėlių stovykloje gyvendamas, drauge su broliu atgaivino skautų būrį, vėliau tapo skautais vyčiais, o universitete įkūrė skautų akademikų skyrių ir tapo korporacijos "Vytis" senjorais.

Našiausi ir kūrybingiausi Algirdo ir jo žmonelės metai praėjo Niujorke. Daug savo gražaus amžiaus metų jie pašventė Lietuvių kultūros židinio įkūrimui. Algirdas, įsijungęs į komitetą, savo gabia plunksna šaukė tėvynai-

nius talkon – darbu ir pinigais prisidėti prie šio centro įkūrimo. Šios pastangos tapo tikrove. Šilbajorius ilgai minės lietuviškasis židiny Niujorke.

Algirdas rūpinasi ir jaunimu. Jis suorganizavo skautus sportininkus ir jiems vadovavo, įkūrė Brooklyn'o Lietuvių Atletų klubą ir vadovavo jo jaunimui.

Algirdas Šilbajoris mums gerai pažįstamas ir iš spaudos. Jis daug metų bendradarbiavo "Darbininke", "Drauge", "Tėviškės žiburiuose", rašė įvairiomis temomis, o ypač sporto ir kultūrinės veiklos klausimais. Jo straipsnių mintys – gilios, aktualios, skatinančios, atspindinčios išeivijos lietuvių ir tėvynėje gyvenančių tėvynainių rūpesčius.

1973 m. Algirdą Šilbajorį už ypatingą darbštumą spaudoje, už brandžius straipsnius "Darbininke", Lietuvių kultūros židinio ir jaunimo sportinės veiklos aprašymus, šio laikraščio redaktoriai apdovanojo žymeniu ir prideramai pagerbė.

Algirdas Šilbajoris nekurį laiką mokytojavo Maironio lituanistinėje mokykloje, o Danutė uoliai darbavosi tėvų komitete. Algirdas rūpinosi lietuvių kultūrine veikla, ieškojo tam lėšų ir to paskatintas tapo vienu iš Niujorko Lietuvių kredito unijos steigėjų.

Algirdas plačiai reiškėsi įvairiose organizacijose: Lietuvių bendruomenėje, talkino Lietuvių fondui, dirbo valdybose, eidamas įvairias pareigas. Jo žmona Danutė

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai, švenčiantys savo gimtadienį

taip pat buvo nuostabi darbininkė lietuviškose organizacijose.

Algirdas Šilbajoris perėjo sunkų tremties kelią. Amerikoje jis dirbo restorane, plovė indus, dirbo fabrike, o darbinę veiklą baigė elektronikos įrankių gamyboje, pelnęs aukštą įvertinimą – skyriaus viršininko pareigas. Į poilsį išėjęs 1989 metais, nuolatiniam apsigyvenimui persikėlė į gražų kurortinį Floridos miestą, Ormond Beach vietovę. Gražiai išsikūrė. Bet jaunatviško nerimo kupini Danutė ir Algirdas tuojau įsijungė į šio telkinio lietuvių organizacinę veiklą. Algirdas – Lietuvių klubo valdybos vicepirmininkas, darbavęsis Lietuvių bendruomenės apylinkėje, uolus "Sietyno" choro dainininkas. Danutė daug metų su nepaprastu stropumu eina išdininkės pareigas Lietuvių klubo valdyboje ir yra puiki renginių organizatorė. Stebint Algirdo ir Danutės veiklą, junti, kiek jie širdies, laiko ir net lėšų skiria kultūrinei ir visuomeninei veiklai šiame telkinyje.

Algirdas ir Danutė Šilbajoriai – nepaprastai draugiški, malonaus būdo, paslaugūs, visiems ir visur padedantys. Algirdas šauniai valdo plunksną, daugelį metų redaguoja vysk.P.Baltakio, OFM "Vyskupo informacijos" biuletenį, yra dažnas kalbėtojas minėjimuose ir kituose renginiuose.

Šia proga tesuminėjome tik mažytę dalį Danutės ir Algirdo Šilbajorių atliktų ir atliekamų darbų Lietuvai, išeivijai ir šio telkinio lietuviams. Tad šios kelios užuominos teliudija apie šių darbščių žmonių gyvenimą,

lietuviškosios veiklos keliuose giliai išpaustas jų pėdas.

Sukaktuvininkui Algirdui Šilbajoriui dailininkas Juozas Sodaitis jo paruoštą ir ir visų pasirašytą meninį adresą vaišių metu įteikė. Taip pat visų dalyvių vardu dovaną – gražų laikrodį sukaktuvininkui įteikė klubo vicepirmininkė Aniceta Mažeikienė ir "Sietyno" choro pirmininkė Juozė Daugėlienė. Onutė ir Narimantas Karašos įteikė savo įdomią asmenišką dovaną.

Po sveikinimų ir dovanų įteikimo svečiai sukaktuvininko Algirdo Šilbajorio ir jo žmonos Danutės garbei pakėlė taures. Nuaidėjo gražūs "Ilgiausių metų" linkėjimai.

Tad Aukščiausiojo palaimos Tau, mielas Algirdai, spaudos bičiuli, nuoširdžiai linkime.

REKLAMA! ALIDCORP BENDROVĖ

ALIDCORP – uždaroji akcinė bendrovė, įkurta Los Angeles, CA. Ją sudaro 32 nariai – išeivijos lietuviai ir 9 nariai – lietuviai iš Šeduvos seniūnijos (Raudondvario). Bendrovė užsiima žemės ūkio dirbimo paslaugo-

mis tiems žemės savininkams, kurie po penkiasdešimt metų atsiėmė savo nuosavybę, bet neturi kuo dirbti žemę. Taip pat verčiamės ir prekyba. Turime tris parduotuves ir kavinę.

Kviečiame užsukti į

kavinę, kuri veikia kiekvieną dieną per visus metus nuo 11:00 val. ryto iki 11:00 val. vakaro. Telefonas Lietuvoje (8-292) 444-80. Ją rasite šalia Panevėžio-Šiaulių plento. Kavinė – parduotuvė yra už maždaug 28 km nuo Panevėžio, važiuojant link Radviliškio. Pasukę į kairę, už tiltelio pamatysite parduotuvę-kavinę, švytinčią aukštu raudonu stogu.

Važiuodami nuo Kauno pro Kėdainius taip pat lengvai galite ją surasti. Privažiuavę plentą Panevėžys-Šiauliai, sukite į dešinę. Už 2 km dešinėje pamatysite Raudondvario žemės ūkio mokyklą. Ten ir pasukite.

Ambrozė Žatkus
ALIDCORP prezidentas

ALIDCORP kavinė-parduotuvė Raudondvaryje. Prie jos – bendrovės prez. A.Žatkus

FOR SALE BY OWNER

Two Story Colonial
3 bedroom 1.5 bath,
basement, fireplace.
Landseer Rd.
off 185th St. \$75,000
Call (216) 285-2785

IEŠKO DARBO

Moteris iš Lietuvos,
50-ties metų amžiaus,
gali prižiūrėti,
slaugyti senokus.
Jos vyras, 48 metų
amžiaus,
gali dirbti bet kokius
darbus.
Kreiptis tel. (518) 622-3813

ŠVENTOS ONOS ATLAIDAI

A. Mikutavičius

(Tęsinys. Pradžia – 28 nr.)

Kiek vargo Sibire išken-
tėjo tetos Domicelė ir Teofilė
bei dėdės Alfonso žmona So-
fija su vaikais. Visi jie pateko
į Altajaus kraštą.

Teta Ona Sibiro išvengė
atsitiktinai, nes tuo metu su
dukrole Birute buvo išvykusi
į Uteną pas siuvėją. Tad iš-
vežė jos vyrą – dėdę Simoną
ir trylikos metų sūnelį Kasty-
tį. Utenos stotyje enkavedis-
tai norėjo atskirti tėvą nuo
sūnaus, bet vaikui ėmus klyk-
ti, leido jam važiuoti kartu su
tėvu į tą patį lagerį.

Babunytė Sibire gyveno
kartu su dukromis Domicele
ir Teofile bei jų vaikais. Pra-
sidėjo karas. Duonos duoda-
vo pagal korteles. Maisto
trūko, visi gyveno pusalkani.
Mainydavo atsivežtus daiktus
į bulves ir pieną. Ne sykį ba-
bunytei užeidavo noras išger-
ti puodelį pieno, suvalgyti
duonos gabaliuką, bet labai
dažnai dukterys neturėdavo
nei lašo pieno, nei gramo
duonos. O tos ilgos šaltos
dienos... Nors gyveno tarp
miškų, malkų netrūko, bet
nuo šalčio vis tiek tekdavo
kentėti.

Liūdnas buvo babunytės
gyvenimas Sibire. Ji jau sun-
kiai bevaikščiojo ir daugiau-
siai laiko praleisdavo, sėdė-
dama ant lovos ir besimels-
dama. Vis mažiau vilties be-
turėjo grįžti į Lietuvą ir pasi-
matyti su ten likusiais kitais
vaikais ir anūkais. Išgyvenusi
tremtyje dvejus metus ir du
mėnesius, ten, Sibire ji ir at-
sisveikino su žemiškuoju pa-

sauliu. Iškasė jos anūkai Fe-
lė, Domas ir Aleksandras ka-
pinaitėse duobę ir gražią rug-
pjūčio dieną palaidojo tarp
pušų, giedant susirinkusiems
tremtiniais "Viešpaties an-
gelą".

Sunkus ir neramus buvo
tremtinių gyvenimas. Bet ku-
riuo metu juos galėjo išvežti į
kitą vietą. Dėdienę Sofiją su
mažomis dukrelėmis – Almu-
te ir Inute, praėjus metams po
ištrėmimo, išvežė į pačią Ja-
kutijos šiaurę prie Laptevų
jūros. Koks bailsus buvo ten
jų gyvenimas... O Felė, tetos
Domicelės dukterį, patekusią
į Sibirą iš pirmo universiteto
kurso, paėmė į "darbo armi-
ją". Atskyrė nuo motinos,
brolio, sesers, nuvežė į Toli-
muosius Rytus. Ir dirbo ji ten
NKVD ūkyje sunkų melžėjos
darbą.

Aleksandrą, tetos Teofilės
sūnų, Altajaus krašte jau
po karo nuteisė dešimčiai
metų už "antitarybinę agitaci-
ją". "Pardavė" jį jaunas lietu-
vis tremtinys, užverbuotas
KGB. Greit po to, kai jį su-
ėmė, teta Teofilė nelegaliai
grįžo į Lietuvą. Bet "budri"
KGB akis ją ten surado ir iš-
trėmė į Sibirą antrą kartą.

Dėdė Alfonsas, dėdė
Viktoras (tetos Domicelės
vyras) ir dėdė Aleksandras
(tetos Teofilės vyras) mirė
nuo bado ir ligų Rešiotų lage-
ryje. O dėdę Simoną, tetos
Onos vyrą, dėl silpnos svei-
katos visai negalėjusį dirbti

lageryje, po metų išleido į
tremtį ir išvežė į Kazachstaną
kartu su Kastyčiu. Dėdė ten
dirbo sargu tarybiniame ūky-
je, o Kastytis ganė galvijus.
Dėdės sveikata vis blogėjo ir
netrukus jis mirė. Kastytis
pats iš lentgalių padarė kars-
tą, kaip dėžę. Davė jam jautį,
jis jį pasikinkė ir vienui vie-
nas nuvežė tėvą į kapines, iš-
kasė duobę ir šiaip taip nulei-
dęs tą dėžę, užkasė.

Dėdės Adomo ir kitų
Utenos kalėjimo politinių ka-
linių nespėjo išvežti į Rusiją
arba sunaikinti vietoje, nes
dar prieš pasirodant vokie-
čiams, drąsūs tų apylinkių
vyras sugebėjo kalinius išlei-
ti, o silpnesnius išnešė ir pa-
slėpė. Taip ir dėdė Adomas
išliko gyvas ir išvydo laisvę.

Kai, baigiantis karui,
Lietuvos "išvaduotojai" iš
Rytų vėl artėjo prie Lietuvos
sienų, suprasdami, kas jų lau-
kia, į Vakarus pasitraukė dė-
dė Adomas su Kęstučiu, teta
Marija su vyru – dėde Vincu
bei dukterimis Aldona ir Vi-
ta. Išvyko ir tetos Teofilės
duktė Irena, išvengusi trem-
ties, nes ji tuo metu buvo stu-
dentė ir gyveno Kaune...

... Visa tai dabar prisi-
minė Utenos klebonas Anta-
nas Lastauskas, važiuodamas
pas ligonį.

– Atvažiuom, – pasa-
kė vairuotojas.

Kunigas Lastauskas iš-
vydo seną apleistą vienkie-
mį. Iš namo išėjusi senutė,
čiupo kleboną už rankos ir ją
pabučiavo. (Kaip jis nemėgo
šito sodiečių įpročio.)

Nuvedė pas ligonį. Lo-

voje gulėjo žilas, išblyškęs
senukas. Klebonas ištare:

– Garbė Jėzui Kristui.

Senelio akys lyg pra-
skaidrėjo, bet jis nebegalėjo
nė žodžio ištarti. Kunigas at-
liko paskutinį patepimą, su-
kalbėjo maldas, peržegnojo
ligonį ir išėjo į kitą kambarį.

Senutė vėl puolė bu-
čiuoti kunigui ranką, bet jis
nesidavė. Tik guodė, kad jos
vyras gal būtų jau greitai atsi-
durs daugaus karalystėje, o
gal dar ir pasveiks...

Grįždamas namo kuni-
gas Lastauskas vėl paskendo
vaikystės prisiminimuose ir
nutarė pasimelsti už visus jau
mirusius artimuosius. Sukal-
bėjo po "Amžina atilsį" už
savo motiną, tėvą, už babu-
nytę, jos vyrą – savo senelį,
kurio nepažinojo, už kitą se-
nelę ir kitą senelį, kurių irgi
nepažinojo, už visas tetas, vi-
sus dėdes, už visus, jau miru-
sius pusbrolius, pusseseres,
klasės draugus, pažįstamus
vyskupus ir kunigus. Nepa-
stebėjo, kaip sugrįžo namo į
kleboniją...

Nors iki šv. Onos atlai-
dų dar buvo kelios dienos,
kunigas Lastauskas jau ėmė
galvoti apie pamokslą, kurį
jam teks pasakyti. Jis visada
kruopščiai ruošdavosi, para-
šydavo santrauką. Tačiau ili-
pęs į sakyklą, niekada jos ne-
skaitydavo, nes jis suprato,
kad tikintiesiems yra daug
įtaigesnis žodis, kai jis yra
sakomas, žiūrint į akis, o ne į
lapą popieriaus, padėtą ant
sakyklos briaunos. Anykš-

čiuose vykstančių šv. Onos
atlaidų pamokslams jis ruoš-
davos itin kruopščiai, nes
žinojo, kad tarp daugelio in-
teligentų, kurie retai eidavo į
bažnyčią, bet per šiuos atlai-
dus būtinai ją aplankydavo,
bus ir jo šachmatų partnerio
vaistininko Balčiūno žmona
– lietuvių kalbos ir literatūros
mokytoja. O ji visada kritiš-
kai įvertina, pastebėdama net
kiekvieną netaisyklingai su-
kirčiuotą žodį.

Kunigas parašė pamoks-
lo planą ir jau ruošėsi pradėti
jo įžangą tačiau tuo metu pa-
sigirdo durų skambutis. Ne-
trukus Marijona, su kažkuo
pasišnekėjusi, pasibeldė į ka-
bineto duris.

– Dekane, du jaunuoliai
nori su jumis pasikalbėti.

Į kambarį įėjo ilgakasė
šviesiaplaukė mergina ir
aukštas plačiapetis vyrukas.

– Garbė Jėzui Kristui, –
pasakė abu vienu metu. Jie
gerokai jaudinosi.

– Tai su koku reikalu?
Turbūt mylite vienas kitą ir
norite susijungti visam gy-
venimui?

– Taip, gerbiamas dva-
siškas tėve, – atsakė jaunuo-
lis.

– O kada norėtumėte?

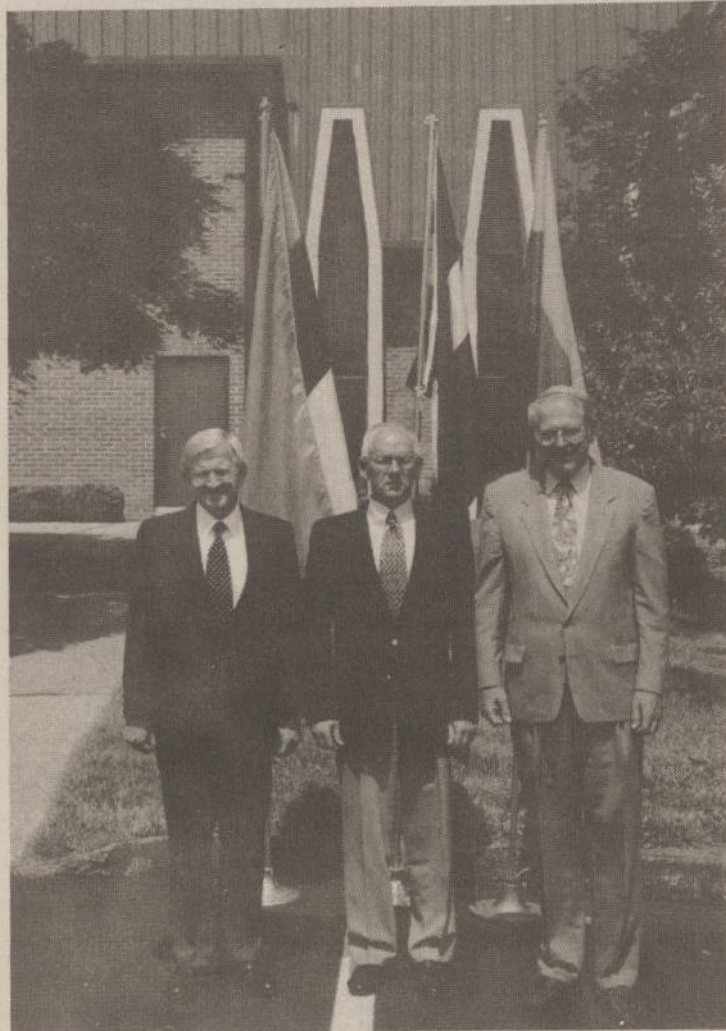
– Šį šeštadienį, ketvirtą
valandą.

– Tai ko taip vėlai atėjo-
te, juk liko tik trys dienos?

– Taip jau išėjo, – ne-
drąsiai atsakė jaunuolis.

Klebonas paėmė storą
raštinę knygą, užsidėjo aki-
nius, atsivertė reikalingą pus-
lapį.

(Bus daugiau)

Trys JAV baltiečių pagrindinių organizacijų pirmininkai
po posėdžio JBANC būstinėje Vašingtone nusifotografo-
vo prie vėliavų. Iš kairės: Amerikos estų tarybos pirmi-
ninkas ir IBANC išdininkas Mati Koiva, Amerikos latvių
sąjungos ir JBANC pirmininkas Janis Kukainis ir Ameri-
kos lietuvių tarybos pirmininkas ir JBANC sekretorius
prof. dr. Jonas Račkauskas

Besiskelbiančiųjų dėmesiui!

Visus pranešimus,
kuriuos Jūs norėtume
pamatyti "Dirvoje"
kitą savaitę,
maloniai prašome
įteikti ne vėliau, kaip iki
ketvirtadienio ryto
10 val.

Redaktorius

Autorių dėmesiui!

Priųrę bei pačias
geriausias rekomen-
dacijas turintys
redaktoriai parengs
Jūsų pateiktos knygos
rankraštį spaudai –
suredaguos, surinks
kompiuteriu, suras tin-
kamą spaustuvę.

Jums reikia išversti
iš anglų kalbos į lietu-
vių arba atvirkščiai.
Nedvejokite: mes tai
padarysime greitai ir
kokybiškai. Kreipkitės
tel. 718-348-4709

TRISDEŠIMT PENKTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,

antroji – 300 dolerių,

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė novelės
temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1997
metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,

P.O. Box 19191

Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus,
gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kuriame kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraš-
čiai būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle
arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį
slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto
vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė,
adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusio vokelis
bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik
autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Žiuri paprasta balsų dauguma sprendžia, ką
premiuoti.

Jonas Dunduras

(Tęsinys. Pradžia – 29 nr.)

Kažkokiamė jau užmiršo to vardo pakelės motelyje mačiau ant sienos kabantį irėmintą paaiškinimą: "This ain't The Waldorf; if it was, you wouldn't be here". Tuo posakiu visada ir vadovaujosi savo kelionėse po tropikus. "Gran" ispanų kalboje reiškia tą patį, ką "Grand" kituose, mums įprastuose posakiuose. Jokių "Grand" požymių šiame viešbutyje niekada nebuvo ir nebus. Jų ir nereikia, nes šiame Venecuelos "užkulnyje" dar nėra paklausos "Grand" apraiškoms. Ir reikia su karščiausiais ir giliausiais atsidūsėjimais mels-tis, kad greitai tokios paklausos neatsirastų, nes tada, žinoma, dingtų visa, kas originalaus čia dar yra išlikę.

Viešbutis "Gran Hotel Amazonas", jau gana "pagyvenęs", buvo įkurtas dar teritorijos kolonizavimo pradžioje – pirmiesiems pareigūnams ir svečiams iš sostinės apgyvendinti. Jo architektūrinį pagrindą sudaro ilga, siauroka salė, seniau tarnavusi miestelio priėmimams, baliams ir šokiams. Abiejose jos pusėse išbarstyti viešbučio kambariai. Nemaža jungiančioji restorano – baro salė sudarė išpūdį, jog kiekvienam momentu jos durys pasirodys Humphrey Bogart ar Indiana Jones. Kieme, mano didelei nuostabai, buvo visai padoraus dydžio maudymosi baseinas. Nelaimėi, karščiausiu dienos metu jis beveik visada būdavo "pripakuotas" miestelio iškiliųjų piliečių, funkcionierių bei kitų fariziejų vaikų, kurie bendromis pastangomis taip greitai nudažydavo baseino vandenį gelsvu atspalviu, jog nelikdavo nieko kito, kaip tik graudulingai laukti baseino dezinfekavimo ir vandens pakeitimo.

Grįžkime prie "Gran" titulo Lotynų Amerikos provincijos miesteliuose. Juose dar yra užsilikusių "Gran Hotel de Paris", "Gran Hotel Excelsior" ar panašius pompastiškus vardus turinčių užėigų, kuriose naktys praleidžiamos, nuo savęs vaikant įvairių atmainų daugiakojų tvarinys. Gali išgirsti, kaip kituose kambariuose klykia moterys bei užsigrūdinimo stoką ken-

PASIVAİKŠČIOJIMAS PO ŽALIUSIUS RŪMUS

Orinoco avantiūra

čiantys, švelnesnės prigimties vyrai. Daugumoje atveju tai yra savo rūšies "dinozaurai", užsilikę dar iš tų laikų, kada jų kokybė, palyginus su kitomis vietinėmis užėigomis, gal ir pateisino "Gran" titulą.

Nors "Gran" nei aptarnavimo kokybės, nei ramybės neužtikrina, bet kai kada galimybė juose ramiau praleisti naktį yra žymiai didesnė, negu "netituluotose". Prisimenu vieną mano viešbutinį nuotykių su tropine vabalija, Kolumbijoje, mažame Amazonės pakrantės miestelyje, vardu Leticia. Viešbutis vadinosi botaniniu vardu: "Victoria Regia" ir, aišku, "Gran" titulo neturėjo. Tai buvo ilgokas vienaaukštis pastatas su keliolika kambarių ir minimaliais patogumais, kažkada pastatytas atkeltiems valdžios pareigūnams apgyvendinti. Jis buvo laikomas geriausiu Leticijoje. Klientūrą sudarė keletas tuo laikotarpiu retų svetimšalių keliauninkų, vienas kitas pareigūnas iš Bogotos ir, savaime suprantama, keletas mažai savo profesiją slepiančių kokaino platintojų – savotiškų "vaizbūnų". Taigi, sudarėme mažą, ne visai padorią, bet labai įdomią kompaniją, nes yra neginčijama tiesa, kad šiek tiek "dėmėta" kompanija visada bus nepalyginamai įdomesnė negu standartinė padorioji ir tyroji, sakyčiau, šventoji.

Mano nemažo, aukštomis lubomis kambario kampe stovėjo spinta, staliukas ir pora kėdžių. Toliau, prie galinės sienos buvo paprasta medinė lova be tinklo, saugančio nuo moskitų. Vadina-majame vonios kambari-je dušo paskirčiai tarnavo iš sienos kyšančio vamzdžio galas ir skylė cementinėse grindyse – vandeniui nubėgti. Lova buvo gerokai atitraukta nuo sienos, o visos keturios jos kojos įstatytos į plačias skardines lėkštes, pripiltas kažkokio į žibalo panašaus skysčio. Tai bent iš dalies užkerta kelią daugumai "Viktorijos Reginos" vabalų pasiekti lovą. Na, nebent, jei paklodė siektų grindis.

Pirmą vakarą, vėlai grįžęs į viešbutį, atidaręs kambario duris ir spūstelėjęs čia pat prie durų esantį elektros jungiklį, išvydau vaizdą, vertą entomologo pavydo: šviesos užkluptos, ant grindų blaškėsi net kelios vabalų klasifikacijos. Vabzdžiai buvo įvairių formų ir dydžių, ir jų buvo daug. Panikos apimti, vieni iš jų lipo ant sienų, slydo ir krito žemyn, kiti, su-

gebėdami laiptoti sienomis ir lubomis, ieškojo plyšių pasislėpti, dar kiti lino po lova, spintą ar krito į žibalo lėkštes. Bet gana greitai, po keliolikos sekundžių panikos, jie visi arba susirado laikinas slėptuves arba sugrįžo į savo gyvenamuosius plyšius, skylės bei į vonios kambario drenažą. Ramybė ir vienuma vėl įsiviešpatavo mano "rezidencijoje".

Mamyt, mano genuose buvo užmiršta užprogramuoti vabalų baime. Todėl juos dažniausia ignoruoju ir smurto prieš juos nevarioju, net ir jeigu kuris nors iš jų atsiduria mano kišenėje. Tropikai yra tropikai, todėl vabalų čia yra nesuskaičiuojami kvintilijonai ir vieno kito sutraiškymas padėties nepagerins. O jeigu gandai apie reinkarnaciją kada nors pasitvirtins? Ką teks tada daryti ir kur slėptis?

Užmigau užsimetęs tik-tai ploną paklodę. Naktį, šilumos ir drėgmės persekiojamas, ją turbūt buvau nuspyręs. Pabudau pajutęs, kad kažkas lėtai, tyrinėjančiai lipa ir per nugarą, ir per šoną, ir per koją. Išsiblaivymas įvyko žaibo greičiu, o protas bandė greitai aptarti padėtį ir galimas išeitis. Problema buvo ne tame, kad kažkas lipa, bet kas yra tas ar tie, kurie lipa. Kenksmingi ar ne? Tamsoje basam lipti iš lovos ir eiti prie elektros mygtuko, esančio priešingoje kambario pusėje, nesinorėjo, nes nežinia kas darėsi ant grindų. Jei tas rėpliojimas jau vyksta net ant mano nugaros, žibalu apsaugotoje lovoje, tai judėjimas ant grindų turi būti labai tirštas. Tamsoje basa koja užlipti ant kokio nežinomos kilmės vabalo ar šliužo nėra jau toks malonus jausmas. Bet jokio pasirinkimo nebuvo: keletas greitų šuolių prie elektros mygtuko mano persekiotojus vėl perkėlė į panikos būklę. Gana greitai padėtis pasikeitė į pakenčiamą "trečiojo" ar "ketvirtojo" pasaulio standartą. Po šio pradinio nuotyčio, visada miegodavau šviesos neužgesinęs ir niekad nejaučiau, kad būčiau vėl vabalų "inspektuojamas". O gal per kietai miegodavau?

Vieną vakarą į "Victoria Regia" įgriuvo grupė amerikiečių iš Baltimorės, berods "Herpetological Society of Maryland" nariai, atvykę čia, Leticijos apylinkėse rinkti eksponatų zoologijos sodui. Po vakarienės jie pasiėmė maišus, specialius, gyvatėms gaudyti pritaikytus ilgakočius kablius ir ant galvų užsidėję angliakasių tipo

plastikinius šalmus su stipriomis lempomis, išėjo pamedžioti čia pat, viešbutį supančiuose krūmuose ir Amazonės paupyje. Prieš jiems išeinant, viešbučio valdytojas pasisiūlė jiems padaryti netikėtumą. Sugundytas prisidėjau ir aš. Nešinas stipria lempa, jis mus nusivedė čia pat į viešbučio kiemą, kur ant palmės kamieno buvo įtaisyti grybo formos palmės lapų stogeliai, kurių pavėsyje kartais prisėsdavau. Sustatęs mus pusrąčiu, jis lempa pašvietė į pastogę. Ten, apsvyniojusios ant stogą laikančių gegnių, kažko tykojo žalsvos gyvatės. Pagal viešbučio tarnautojo užtikrinimą, jos esančios nenuodingos, pastoviai gyvena sausuose stogo lapuose ir minta įvairiais vabzdžiais ir driežais.

Herpetologai grįžo maždaug po valandos, maišuose nešdamiesi kokių septynių pėdų jauną smaugliuką (anakondą), keleta delno dydžio tarantulų ir po vieną Corral ir Fer de Lance gyvatę. Jas rado po nuvirtusių medžių kamienais, džiunglių pakraštyje, už poros šimtų metrų nuo "Victoria Regia". Dar tebeturiu tų trofėjų fotografijas.

Prieš daugelį metų, keliaudamas į kažkur ar iš kažkur, dažnai stabtelėdavau Montego Bay, Jamaikoje, ir apsistodavau nepretenzingame, bet jaukiame viešbutyje "Harmony House". Nežinau ar jis dar gyvuoja ar ne, bet tuo laiku buvo mėgiamas aviatorių, kanadiečių ir mokytojų – moterų. "Harmony House" šeimyniškai tvarkė jo savininkė, ponija Philpott-Brown. Ji buvo pagyvenusi, autoritetu spinduliuojanti anglė, vieno iš garsaus "Doctors' Cave Beach Bathing Club" steigėjo – daktaro Brown našlė. Per eilę apsilankymų pasidariau jai "pažįstamu veidu" ir artimesniu jos viešbučio svečiu.

Ponią Brown, kaip ir daugumą turistinių, tropikuose esančių viešbučių tvarkytojų, ypatingai nervindavo svečiai, pasižymintys nepakantumu neišvengiamais susitikimams su vabzdžiais.

Paskutinis lėktuvas, skrendantis iš Miami, Montego Bay pasiekdavo jau tamsoje, "Harmony House" vakarienės metu. Todėl ką tik atvykę svečiai neužilgo jau registruodavosi svečių knygoje. Mrs. Brown reikšmingai, pakeltais antakiais žvilgtelėjusi į mane, į laikrodį ir į kambarius vedamus svečius, su liūdesiu užtikrindavo: "Už trijų keturių minučių prasidės klyksmai". Tame ji turėjo ilgametę praktiką. Siaubo kupini moterų klyksmai punktualiai pasigirdavo iš keleto kambarių. To priežastimi būdavo koks nors driežas chameleonas, nejudamai priki-bęs prie sienos ar koks į tarakoną panašus tvarinys, staugios šviesos išgąsdintas ir panikoje ieškantis slėptuvės. Svečiai reikalaudavo kito kambario ir kėsindavosi keltis į kitą viešbutį, kas, jų manymu, yra suprantama.

Mrs. Brown, tiksliais tipiška angliškais sakiniais gana sumaniai juos šiek tiek ap-ramindavo, kviesdama suprasti, kad Jamaika yra tropinės gamtos kraštas, visiškai skirtingas nuo Čikagos, Toronto ar Turtle Creek, kad čia nuo vabalų ar driežų visiškai apsiginti yra neįmanoma. Čia jokių komercinių eksterminatorių nėra, o įvairius purškalus Jamaikos vabalai dažniausiai ignoruoja. Taigi, jeigu svečiai to nesupranta, jiems derėtų toliau į pietus nuo Miami ar Fort Lauderdale nekeliauti. Vis dėlto, svečių nuraminimui, ji pasiūsdavo juoduką su įvairių purškalo rinkiniu, liepdama dar kartą per kambarius pereiti. Po tokio seminaro ir muskato riešuto drožlėmis pakvėpinto romo punčo bei įdomios jamaikiškos vakarienės, svečiai susitaisydavo su savo padėties originalumu ir priimdavo šį nuotykių kaip įdomią, intriguojančią tropikų avantiūrą, apie kurią jie galės savaitėmis pasakoti namie likusiems draugams ar bendradarbiams...

Bet aš per ilgai užkliu-vau prisiminimuose apie Kolumbijos ir Jamaikos viešbučių vabalus. Matau, kad privalau skubiai grįžti atgal į Venecuelą, į "Gran Hotel Amazonas", Puerto Ayacucho, Teritorio Federal de Amazonas.

(Bus daugiau)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

KITAME KRANTE – ŽOLĖ ŽALESNĖ?

(Pabaiga. Pradžia – 29 nr.)

Gimtadienio proga šeiminkai padovanojo bilietą į Čikagos "Bulls" žaidimą. Pirmąkart žiūrėjau NBA ir tikrą Maiklą Džordaną! Tai buvo nepakartojamas šviesų, muzikos ir sporto reginys. Amerikiečiai sugeba apstulbinti! Kaip tikra lietuvaitė, krepšinio patriotė, nusprendžiau, kad beisbolas ir amerikietiškas futbolas – ne man: net išbuvusi JAV dešimt mėnesių, neišmokau taisyklingai laikyti beisbolo lazdos. Pavasaris Čikagoje atnešė man dar vieną atradimą – parkuose vaikštinėti pavojinga, mat jie knibždėte knibžda dideliais ir mažais beisbolo meistras, kurie nevengia kamuoliuko taikiniu pasirinkti praeivio galvą.

Didžiausia au-pair pramoga – kelionės. Amerikoje tikrai yra kur akis paganyti: nuo Floridos palmių iki Kolorado kalnų, nuo Arizonos dykumų iki Aliaskos eskimų. Aupair dirba po 45 val. per savaitę, bet dažnai šeiminkai prašo padirbėti ilgiau, už tai mokėdami papildomus centus. Per daug neišlaidaujant, įmanoma visai apvalią sumelę susitaupyti. Keliones organizuoja pati au-pair programa, tačiau dažniausia keliaudavome kelios auklės automobiliu, juk benzinas Amerikoje – neįtikėtinai pigus. Gaila, kad dažnai čia taip pat nupiginiami jausmai bei moralinės vertybės. Aupair iš Vakarų Europos išleidžia viską, ką uždirba, mat jai čia – labai pigu. Man gi dažnai tekdavo gundančių kelionių atsisakyti, kad galėčiau dėti dolerį prie dolerio studijoms universitete. Vis dėlto jau pabuvojau pašėlusių žmonių mieste – Dalase

(Dallas, TX), ristūnų valstijoje Kentukyje, automobilių lenktynėmis garsėjančioje Indianoje.

Mano lietuviškas akcentas sudomina ne vieną amerikietį, dažnas sako, kad ir išvažda europietės labai skiriasi. Aš pasigendu drabužių įvairovės. Dabar gyvenu vakariniame Čikagos priemiestyje. Apsidžiaugiau sužinojusi, kad čia yra didelė lietuvių bendruomenė, lietuviška bažnyčia ir muziejus. Net keista, kai angliški žodžiai upelyje, žiūrėk, suvirpina ausį švelnus lietuviškas akcentas, arba būna, kad kalbi angliškai su nepažįstamuoju visą valandą ir staiga paaiškėja, kad veltui liežuvi laužei: pašnekovas – lietuvis! Kartą Čikagos Meno Institute išgirdau pagyvenusią porelę lietuviškai šnekant. Jie lyg tyčia aptarinėjo merginos, pavaizduotos paveiksle, ir mano panašumą. Aš atsisukusi tariau "dėkui!", o jie nuraudę ilgai atsiprašinėjo. Niekur nuo tų lietuvių nepasislėpsi...

Po dviejų įtemptų studijų metų Vilniaus universitete, laisvalaikio valandos buvo labai brangios. Vakarėliai bei vaikščiojimai po paroduotuves greitai nusibobo. Deja, draugų amerikiečių neturėjau, o tai – kiekvienos aupair svajojnė.

Vieną niūrų žiemos vakarą "užmušinėju laiką" viename iš knygynų, skaitinėdama kažkokių sociologinių tyrimų išvadas. Neatsistebėjau tomis didžiulėmis bibliotekomis, kur galima sėdėti ir skaityti patikusią knygą iki gilaus vidurnakčio. Tyrinėju nuskalstamumo duomenis, kai staiga priėjo vaikinai ir pa-

Kristina Bjerknes

klausė, ką aš taip įnirtingai studijuojau. Tada viskas ir prasidėjo! Jis labai susidomėjęs klausėsi mano pasakojimų apie kitą pasaulį, o aš, patenkinta, kad pagaliau radau nors vieną klausytoją, iš lenktynių traukiau vis naujas ir naujas knygas apie Lietuvą, pasakojau, kaip Vilniuje, nugriovus "Leniną", pastatė "F. Zappa"... Christopher (to keisto vaikinai, kuris neužilgo tapo mano vyru, vardas) ne kartą lankėsi Europoje ir išmaišė visas didžiasias valstybes. Beje, į Rytų Europą nė karto neišdrįso keliauti. Vis dėlto jis buvo pirmasis mano sutiktas amerikietis, tiksliai žinojęs, kur yra Lietuva.

Mes pradėjome susitikinėti, kartu vaikščioti į dailiojo čiuožimo pamokas, jis vežiojo mane po miestą, rodė įžymias vietas, muziejus. Neretai aplankydavo vidury dienos, kai aš dar "kariaudavau" su vaikais. Mat Chris mėgo mažyliams fotografuoti. Porą kartų man teko virti cepelinus, kurie, nors ir pusiau ištįžę, norvegų kilmės amerikiečiui labai patiko. Vakaraus vaikščiojimą po žvaigždėtų Čikagos dangum, valandų valandas praleisdavom prie užiančio greitkelio, ir aš negalėjau atsistebėti, kaip Chris sugebėjo surasti mane tame milžiniškame knygyne ir dar didesniame pasaulyje.

Labai nelengva savo nuoširdžiausias mintis reikšti svetima kalba, giliausius jausmus perkošti per anglų kalbos žodyną. Kartais bendravimas be žodžių – tikresnis. Po nuostabių gražios Valentino dienos ir pirmojo bučinio aš nebeabejojau, kad tas

vaikinas – kažkuo ypatingas. Jis visiškai kitoks, negu dauguma amerikiečių, kitoks, negu dauguma žmonių!

Aš ir Chris – labai panašūs (juk net vardas tas pats!) Didžiulis skirtumas tik požiūryje į gyvenimą: mes, lietuviai, amerikiečiams atrodome visiškai pesimistai, pasyvūs, susitaikantys su gyvenimo šunybėmis žmogeliai. Čia vertinami kovotojai ir maištininkai. Nuo pat vaikystės amerikiečiams tikinama, kad jie – patys gražiausi, protiniausi, stipriausi. Chris niekada nepraranda optimizmo, ir man tai padeda. Laukinėje Amerikoje gyvename laukinį, pašėlusį gyvenimą. Net vestuvių ceremonija buvo keista arba, kaip sakyti amerikiečiai, "crazy" – be jokių liudininkų ar svečių. Nuvažiavę paskutinę minutę, kai nusiplukęs teisėjas jau ėjo pro duris (matyt, jo laukė vakarienė), maldavome, kad sutuoktų! Nepamiršiu, kaip ištempusi klausiausi teisėjo žodžių ir drebėjau, kad ko nors nepripainiočiau. Chris šypsojosi ir atrodė visai laimingas, o aš negalėjau sustabdyti galvoje knibždančios klausimų makalynės. Ką aš čia veikiu? Kodėl visa tai darau? Teisėjas ilgai kalbėjo apie santuoką ir jos prasmę, o man norėjosi, kad viskas kuo greičiau baigtųsi. Vėliau vakarieniavome kažkokiam europietiškam restorane, bet guliašo kasniai strigo mano gerklėje – negalėjau patikėti, kad daugiau nebesu nerūpestinga studentė, naivi mergaitukė, laukianti savo "prince".

Dabar kuriu kalnus svajonių apie ateitį, galimybes ir

tikslus, apie studijas Amerikos koledže ir "kalu" anglų kalbą. Mano tėvai, pažįstami ir giminės buvo apstulbinti tokio staigaus žingsnio, o aš esu nepaprastai laiminga: svajonės pildosi! Draugai patriotai priekaištauja: kaipgi gali palikti Lietuvą, neįmanoma rasti tinkamo į porą?

Lietuva lydi mane svajonėse ir sapnuose lyg būčiau neatskiriama jos dalis. Neprieštarausiu: žmonės Marijos žemėje daug tikresni už plastikinius amerikiečius. Vis dėlto negalėjau ten rasti to vienintelio žmogaus, kuris mastytų panašiai kaip aš, mylėtų mane tokią, kokia esu...

Įsitikinau, kad kiekvienas gali susikurti gražų gyvenimą, nesvarbu, kur jis gyventų. Galima susikurti nuotaką, papročius, materialinę gerovę, kultūrą – savą pasaulėlį. Aš likau tokia pati, bet praturtėjau, pamačiusi du visiškai skirtingus pasaulius. Supratau, kad nepriklausau nė vienam iš jų. Žmonės – tai daugiau negu skirtingos šalys ir kultūros. Žmonės – tai juose gyvenantys sapnai ir galimybės. Man nelengva prisitaikyti prie amerikiečių gyvenimo tempo, sunku įprasti dirbti taip, kaip dirba jie, bet aš čia esu išskirtinė ir todėl išdidi: aš – lietuvi, kuri vertina kitokias gėrybes ir turi skirtingas pažiūras, kuri žino, kad pasaulis nesibaigia Amerika...

**SKAITYKIME
IR PLATINKIME
"DIRVĄ"**

Kalėdų senelio dovanas apžiūrinėjant

TAUPA
Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%
Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiądienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

RAKTAS IR TAKTAS

Vladas Vijeikis

Pradėjau lyg ir prasčiau matyti. Šiaip jau pasaulis atrodo tas pats, bet neįskaitau visokių mažų raidelių. O ypatingai graudu, kad neįskaitau lietuviškų laikraščių, gaunamų iš Lietuvos. Jie spausdinami tokiais mažomis raidelėmis, kad ir padidinas stiklas mažai nepadeda. Ačiū Praamžiui: "Dirva" dar nesumulkiėjo.

Pasiskundus draugams, tie negailestingai sako: "Tai ne raidės, ne laikraščiai, tai tavo akys nusidėvėjo. Per daug skaitei ir į merginas akis zulina. Čia – daugiausia žalos akims."

Kreipiausi į daktarą. Geras vyras. Klausia: "Kada akinius keitei?". "Buvau pas jus čia, na, gal prieš porą metų" Daktaras žvilgtelėjo į užrašus. Daktarai paprastai turi visą tavo istoriją. Gal ir biografiją. Sako: "Buvai prieš aštuonerius metus". "Laikas bėga nejučiomis" atsakau. O mintyse likau labai nepatenkintas gamtos surėdymais, kurie mus taip greit per gyvenimą stumia. Nors tas gyvenimas pilnas sunkumų, bet bėga, kaip vanduo iš sugedusio čiaupo. Ir geriausias vandentiekio meistras negali su laikyti.

Daktaras ilgai žiūrinėjo per aparatus. Liepia skaityti raides ant sienos. O jos – mažesnės negu lietuviškų laikraščių. Pradedu spėlioti, bet nesiseka. Pagaliau sako, kad aš beturiu kataraktą. Skamba prastai. Lyg automobilis be raktų, ar šokėjas be takto. Reiškia, reikia operacijos,

kad grąžintų man ir raktą, ir taktą. Šiek tiek nusigandau, nors šiais laikais maža bėliko, kas tikrai nugąsdintų.

Kreipiuosi į savo draugą Florijoną. Papasakoju istoriją apie raktą ir taktą. Tas, būdamas iš prigimties labai drąsus vyras (o dar prisiurbęs drąsos, gaisrus begesindamas) sako: "Vieni niekai. Tik ne visiems gerai pavyksta". Per mano nugarą perbėgo skruzdėlės. Ne tikros, bet nervinės.

"Ar tau nepavyko?", – klausiu.

– Ne man. Mano žmonai darė tokią operaciją. Tai dabar labai gerai mato. Viską mato. Ar supratai? Viską. Ir tai, ko nereikia. Tai kokią moralę įskaitai? Čia akinių nereikia.

Šiaip ar ne taip, bet operacija dėl rakto ir takto buvo padaryta ir jau be padidinimo stiklo skaitau lietuviškus laikraščius. Ir ką matau? "Santaros-Šviesos" organizacijos net penki nariai buvo užverbuoti ir tapo KGB agentais.

Žinoma, bolševikmečiu girdėjau, kad grupė jaunuolių, kuriems dar pienas nuo lūpų nenuėdžiuvo, važiavo į Lietuvą, sėdėjo su komunistais ir derėjosi dėl Lietuvos likimo. Tik jiems buvo uždrausta išsižioti, tariant žodį "okupacija". Paskui girdėjau, kad anie rinko pinigus pirkti traktorių. Tik negirdėjau, ar nupirko ir kur surinkti pinigai dingę.

O kur dingę tie apskrito stalo bolševikinės pusės dalyviai? Spėju, kad jie išsislapsė po LDDP partijos sparnais. Dabar uoliai lanko bažnyčią ir žegnojasi plačiais mostais. O kur tie KGB agentai? Jie sukinėjasi tarp mūsų, vaidina didelius nepriklausomybės šalininkus ir kartais prasižioja apie okupaciją. Dabar jau galima.

Tad klausiu savęs: ar reikėjo ieškoti to rakto ir takto? Neįskaitant tų smulkių raidelių, gyvenimas būtų daug ramesnis.

Nuotaikingi kepsnių spirgintojai Jurginės gegužinėje: Kęstutis Tamošiūnas ir Dovydas Rubinskas

G. Juškėno nuotr.

Seniausios Cleveland'o lietuvių parapijos metinė šventė: "Sugrįžome lyg į pamirštus savo namus"

Gerardas Juškėnas

Liepos 20-osios sekmadienį, kaip ir įprasta, Cleveland'o šv. Jurgio parapija pradėjo Mišiomis. Tačiau po jų klebonijos sode vyko parapijos metinė gegužinė – sugrįžtuvės. Buvo džiugu matyti gausiai sugrįžusius Jurginės bičiulius. Tarp jų buvo ir Lietuvos Respublikos Garbės

konsulė Ingrida Bublienė bei kiti garbingi svečiai. Visi buvo skaniai pavaišinti ir maloniai praleido laiką. Giedra diena ir sodo pavėsis sąlygojo puikią nuotaiką. Vaikai galėjo iki soties prisilakstyti. Jiems įdomius žaidimus pra-

vedė dr. Antanas Bacevičius ir jo sūnus Petras.

Klebonas Juozas A. Bacevičius dėkoja parapijos tarybos nariams ir visiems talpininkams už puikų gegužinės paruošimą ir pravedimą. Ačiū visiems bičiuliams, kurie nepamiršo sugrįžti į Jurginę.

Antanas Vasys (pirmasis iš dešinės) platina bilietus tarp gegužinės svečių

G. Juškėno nuotr.

Prie gegužinės vaišių stalo (iš kairės): dr. G. Matienė, dr. N. Juškėnienė ir kiti

G. Juškėno nuotr.

LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė, ALTo pirmininkas Algis Pautienis ir Lietuvių fondo atstovė Dalia Puškorienė – Jurginės gegužinėje - sugrįžtuvėse

G. Juškėno nuotr.

A. A. JONAS SKAVIČIUS

Staiga netekome mielo, draugiško, visuomet su šypsena pasiryžusio artimui padėti – Jono Skavičiaus. Jonas gimė 1915 m. kovo 15 d. Rokiškyje. Jis turėjo tris seseris ir brolių. Baigęs šeštąją Rokiškio gimnazijos klasę, Jonas neteko tėvo. Jis pradėjo dirbti Pandėlio valsčiaus raštinėje.

Atlikęs karinę tarnybą, a. a. Jonas Skavičius, sesers remiamas, įstojo į Žemės ūkio akademiją ir studijavo miškininkystę. Baigęs dirbo girininku iki to laiko, kol te-

ko pasitraukti į Vakarus nuo artėjančio siaubo.

Vokietijoje būdamas, Jonas įgijo vairuotojo specialybę ir dirbo juo iki išvažiavimo į Ameriką. Gyveno Philadelphia, Chicago. Vedė Reginą Roževičiūtę. Po kurio laiko jų šeima persikėlė nuolatiniam gyvenimui į Cleveland, OH. Čia a. a. Jonas dirbo vienoje iš "Fordo" įmonių. Jis priklausė "Ramovės" karių sąjungai, dainavo jos chore. Dalyvavo Lietuvių bendruomenės, o vėliau – Lietuvių

pensininkų klubo veikloje.

1997 liepos 15 d. apie 10 v. ryto jis nuvažiavo taisytį prakiurusią automobilio padangą. Stebėdamas šį darbą, Jonas staiga suklupo, o netrukus, nuvežtas į Parmos ligoninę, amžinai užmerkė akis. Palaidotas Visų sielų kapinėse, Clevelande. Liūdinti liko žmona Regina, dvi seserys Rokiškyje, visi bičiuliai ir draugai.

Ilgėkis ramybėje, mielas Jonai.

Adolfas Lūža

Visų sielų kapinėse, a. a. Joną Skavičių palydint

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DABARTIES VAIKAS, KNYGA IR LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKYTOJAS

(Paskaita Mokytojų savaitės dalyviams)

Nijolė Jankutė

Labai seniai bevarsčiau PLI duris, o dar seniau Kr. Donelaičio mokyklos, bet vis tiek jaučiuosi esanti viena iš jūsų būrio, nors jau sunkiai besusikalbėčiau su dabartiniais "šeštadieninės" mokiniais bet kuria kalba... Ačiū Reginai ir jums visiems, davusiems man progą pasidalinti viena kita mintimi.

Pirmosios lietuviškos knygos jubiliejus, švenčiamas ne tik Lietuvoje ir užsienio "lietuvelyne", bet ir kituose užsienio bibliofilų rateliuose. Tai siūlo neišvengiamą temą – "Dabarties vaikas, knyga ir lituanistinės mokyklos mokytojas".

Lituanistinės mokyklos mokytojus, nekalbant jau apie lietuviškai susipratusias šeimas, laikau tais inkarais, kurie mūsų labai silpną lietuvišką laivelį stengiasi tvirtai prikabinti prie lietuviškos kultūros dugno, kad nenuplauktų jis į tuos verdančius tarptautinius vandenis... su-

visai negrįžtant. Todėl suprantu iš patyrimo, kad toks inkaras yra labai tų "vandenų" įtemptas ir labai tampus. Šiuo laiku dar labiau, negu prieš 20-30 metų.

Būkim realistai – tie išmintingi, kurių kojos ant žemės, bet galvos – debesyse, o širdys karštai plaka. Taigi, realybė yra ta, kad dabarties vaikai neskaito. Buvo laikai, kada vaikai skaitydavo, nes skaitė jų tėvai. Knyga daugeliui buvo kaip duona – brangi ir gerbiama. Ypač Lietuvoje, kur spausdinto žodžio vertę pakėlė vėlyvas jo atėjimas į liaudį su Mažvydu ir, ironiška, su spaudos draudimu.

Taigi, būdavo taip (ištrauka iš mano 1966 m. straipsnio "Drauge" – "Tada, vaikai skaitydavo":

"...skaitė visi mūsų gatvės vaikai, skaitė mano skyriaus draugai ir draugės, o knygų skolinimasis būdavo kasdienis "biznis".

– Paskolink "Micę", t.y.

"Pelytės Micės laiškus"

– Tėtė neleidžia skolinti. Tu sutepsi.

– Nesutepsiu. Nori, galiu "pasibažyt". Va, imk "Tomą Sawyerį", tik parsinešiau iš skaityklos.

– Nu, gerai. Imk. Nesutepk. Tuoj aplenk!"

Tokie mainai būdavo labai dažni. Atrodo, galėčiau padaryti ilgiausią tų nuostabiųjų knygų sąrašą. Knygų, kurias skaitėme pro suolo plyšį pamokų metu; knygų, kurias skaitėme naktį, palindę po apklotu; knygų, kurias mainėme žaislus, knygų dėl kurių juokėmės ir verkėme, kurias vaidinom ir, kurias perskaitę, vėl pradėdavom iš pradžių. Turtinga buvo ta tolimoji vaikystė, kai vaikai turėjo knygą vietoj televizijos.

Dabar kompiuterių, e-mail, Internet, VCR gadynė nustūmė knygą į kažkelintą planą.

(Bus daugiau)

Amžinybėn iškeliavo ilgametis mūsų skyriaus narys

EDVARDAS ŠIŠAS

Gilią užuojautą reiškiamo Velionio žmonai – skyriaus narei JANINAI ŠIŠIENEI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyrius

A.†A. EDVARDUI ŠIŠUI

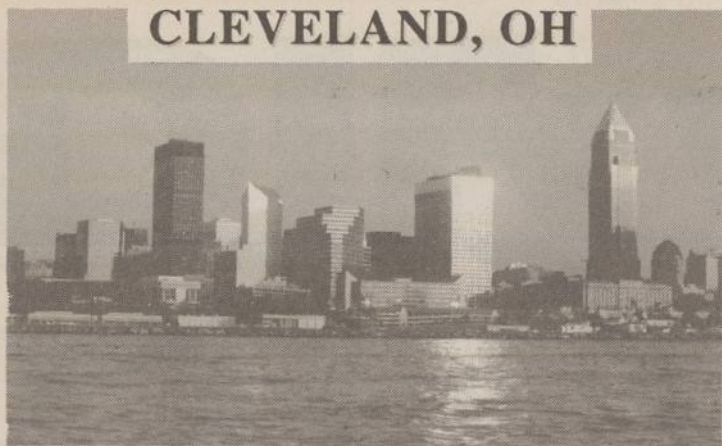
mirus, liūdėdami nuoširdžią užuojautą reiškiamo Velionio žmonai JANINAI ir kitiems artimiesiems

Liucija ir Antanas Mažeikai
Julija ir Jonas Petroniai
Rūta Sakienė
Pranas K. Skirmantas
Feliksas Masaitis
Petras Maželis

A.†A. VANDAI KREMERYTEI –ŽILINSKIENEI

tolimoje Australijoje mirus, Velionės broliams, mūsų skyriaus nariams – ALBERTUI su žmona BRONE ir OSKARUI su žmona BRONE bei visiems artimiesiems širdingiausią užuojautą reiškiamo ir skausmu dalinamės

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos
Čikagos skyrius

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 14 d., sekmadienį Cleveland'o Lietuvių bendruomenės valdyba ir Lietuvių Kultūros darželių komitetas rengia 60 metų kultūrinių darželių minėjimą per "One World Day" Visus kviečiame dalyvauti

• RUGPJŪČIO 17 d., sekmadienį, 12-tą val. p.p. – LKVS-gos "Ramovė" Cleveland skyriaus ir LŠS-gos Išeivijoje "Žalgirio" šaulių kuopos gegužinė prie ežero, Beachland parke, 17815 Canterbury Rd. Cleveland, OH

• RUGSĖJO 21 d. – "Židinio" vyresnių skaučių renginys

• SPALIO 4 d. Cleveland, OH Baltiečių komitetas rengia baltiečių draugystės vakarą Lietuvių namuose

• SPALIO 10-11 dienomis JAV LB Cleveland'o apylinkė surengs Lietuvių dienas. Atvyks Šiaulių pedagoginio instituto liaudiškos muzikos ansamblis "Saulė".

• SPALIO 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks koncertas dienraščio "Draugas" paremti. Ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba.

Dalyvaus solistai Aušra Cicėnaitė (sopranas) ir Vaidas Vyšniauskas (tenoras) bei akomponiatorė Eugenija Kuprytė

• SPALIO 18-19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

• SPALIO 25 d. – "Dainavos" stovyklos 40 metų sukakties koncertas

• LAPKRIČIO 15-16 d.d. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks pirmosios lietuviškos knygos – Martyno Mažvydo "Katekizmo" sukakties minėjimas. Šventę ruošia JAV LB Cleveland, OH apylinkės valdyba

• LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• LAPKRIČIO 22 d., šeštadienį, Lietuvių namuose Lietuvių Karių Veteranų sąjungos "Ramovė" Cleveland, OH skyriaus valdybos nariai rengia Lietuvos Kariuomenės dienos minėjimą

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepiinių pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

VERTA APLANKYTI

• Rugsėjo 14 d. – Pre-school Vision and Adult Glaucoma Screening – Priešmokyklinis regėjimo ir suaugusių gliukomos patikrinimas (nemokamai). Laikas: 9:30–11:30 v.r. ir 1:30–3:30 v.p.p. – pagal susitarimą. 1909 East 101 Str. Tel. (216) 791-8118

• Rugsėjo 14 d. – Going for Baroque – muzikinė programa. 7:30 v.v. The Nature Center at Shaker Lakes, 2600 South Park Blvd. Telefonas bilietų užsakymui: (216) 321-5935

• Rugsėjo 14-17 d.d. – Madison Old Fashioned Days – Madison miestelio senovės dienos. Tel. (216) 428-1278

• Rugsėjo 16-17 d.d. – WUAB Family Festival – Šeimų šventė Cleve Metro-park zoologijos sode, nuo 10:00 v.r. iki 5:00 v.p.p. 3900 Wildlife Way. Tel. (216) 661-6500, ext. 290

• Rugsėjo 16-17 d.d. – Slavic Village Harvest Festival – Slavų miestelio derliaus šventė. Fleet & East 55th Streets. Tel. (216) 271-5591

"DIRVAI" AUKOJO:

V.Maceikonis, Elizabeth, NJ 65
P.Buchas, Oak Lawn, IL..... 50
S.Bliūdžius, Southfield, MI... 30
A.Banys, Bloomfield H.,MI.. 25
T.Palionis, Madison, WI..... 25
M.Macevičius, Chicago, IL... 25
S.Jakubauskas, Euclid, OH.... 20
A.Bačiulis, Quincy, MA..... 15
J.Mildažis, Juno Isles, FL..... 15
V.Brizgys, Chesterland, OH.. 15
W.Žiedonis, Wlby H.,OH..... 15
R.Apanavičius, Euclid, OH.... 15
V.Ramonis, Rich. Hts. OH.... 15
C.Rukuiža, Berwyn, IL..... 15
Alė Rūta, Santa Monica, CA 10
S.Skirmantas, S. Monica, CA 10
J.Žemgules, Cleveland OH.... 10
N. Gincienė, Willowick, OH 10
V.Mazoliauskas, Lake Worth.. 5
K.Lembertas, Pottstown PA.... 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

VAKCINA VAIKAMS, APSAUGANTI NUO GRIPO

Į nosį purškiama vakcina apsaugos vaikus nuo gripo. Ji pasirodys, 1999 metų gripo sezonui prasidedant.

Naujosios vakcinos tyimuose dalyvavo 1,602 vaikai nuo 15 mėnesių iki 6 metų amžiaus. Nustatyta, kad tik 1% iš 1,070 vaikų, kurie gavo šią vakciną, susirgo gripu praėjusį sezoną. 532 to paties amžiaus vaikams buvo purš-

kiama placebo. 18% iš tų vaikų susirgo gripu.

Tyrimai bus tęsiami ir ateinančia žiemą. Vakciną gamina Aviron bendrovė, Mountain View, CA. 1998 metų vasarą ši bendrovė žada kreiptis į FDA (Maisto ir vaistų administraciją) paten-tui gauti.

Vaikų tarpe gripas yra dažnas, bet nemirtinas susir-

gimas. Vaikai, užsikrėtę gripu nuo kitų, atgabena jį į savo namus ir užkrečia tėvus, senelius ir kitus šeimos narius. Kasmet nuo 35 iki 50 milijonų žmonių suseraga gripu. Daugiau kaip 20,000 iš jų miršta. Todėl šios vakcinos tikslas – sustabdyti gripo plitimą tarp vaikų. Tai, savo ruožtu, sumažins ir suaugusių susirgimus šeimose. Ger.J.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU

LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

Laukinės pelargonijos (lot. Geranium maculatum)

G. Juškėno nuotr.

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Startec Skelbia:
Sutaupysite
skambindami
į tolimus
kraštus!

79¢

už minutę

kalbant su

Lietuva

24 val į dieną,
7 dienas per savaitę

Tie kraštai taip
toli, kaip toli
jūsų telefonas!

FREEDOM PLAN

Australija	42¢
Kanada	19¢
Vokietija	34¢
Anglija	29¢
JAV	as low as 13¢

*Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti "Long Distance Company"*

1-800-483-5420

Pirmd. - penktđ. 9v.r. - 8 v.v.,
šeštđ. - sekmd. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC
The Star of Long Distance Savings